

ABSTRACT BOOK

CUMHURİYET 6. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

CUMHURİYET 6th INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES

ISBN : 978-625-8151-02-2

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES
APRIL 23, 2022
ANKARA

Edited By

DR. GÜLTEKİN GÜRÇAY

All rights of this book belong to UBAK Publishing house.

Without permission can't be duplicate or copied.

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

UBAK Publications – 2022 ©

Issued: 20.05.2022

ISBN: 978-625-8151-02-2

CONGRESS ID

CUMHURIYET 6TH INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES

DATE – PLACE

APRIL 23, 2022

ANKARA

ORGANIZATION

UBAK International Sciences Academy

CONGRESS ORGANIZING BOARD

Head of Organizing Board: Dr Gültekin Gürçay

Organizing Committee Member: Dr. Amaneh Manafidizaji

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Həcər Hüseynova

Organizing Committee Member: Prof. Dr. Hülya Çiçek Kanbur

Organizing Committee Member: Doç.F.ü.f.d., İradə Kərimova

Organizing Committee Member: Aynurə Əliyeva

Organizing Committee Member: Dr. Mehdi Meskini Heydarlou

Organizing Committee Member: Dr. Nadire Kantarcıoğlu

Organizing Committee Member: Dr. Leman Kuzu

Organizing Committee Member: Editor of the USE Journal

Organizing Committee Member: Editor of the EuroAsia Journal

Organizing Committee Member: Editor of UBAK Publishing house.

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATING COUNTRIES

Turkey – India – Azerbaijan – Indonesia- Poland- Egypt- Algeria, Nigeria, China – Iran
- Oman

PRESENTATION

Oral presentation

LANGUAGES

Turkish, English, Russian, Persian, Arabic

Scientific & Review Committee

Dr. Gulmira ABDİRASULOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Prof. Dr. Yunir ABDRAHIMOV
Ufa State Petroleum Technological University

Dr. Maha Hamdan ALANAZI
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji Enstitüsü

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAYEV
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Doç. Dr. Hülya BALKAYA
Atatürk Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Fırat BARAN
Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Amina Salihi BAYERO
Yusuf Maitama Sule Üniversitesi

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Dr. Baurcan BOTAKARAEV
Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi

Dr. Ahmad Sharif FAKHEER
Ürdün Devlet Üniversitesi

Dr. Zehra FIRAT

Doç. Dr. Abbas GHAFARI
Tebriz Üniversitesi

Prof.Dr. Ariz Avaz GOZALOV
Moskova Devlet Üniversitesi

Prof. Dr. Gulzar İBRAGİMOVA
Bakü Avrasya Üniversitesi

Dr. Gültekin GÜRÇAY

Doç. Dr. Dilorom HAMROEVA
Özbekistan Bilimler Akademisi

Dr. Bazarhan İMANGALİYEVA
K.Zhubanov Aktobe Devlet Bölge Üniversitesi

Dr. Keles Nurmaşulı JAYLIBAY
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Mamatkuli JURAYEV
Özbekistan Bilim Akademisi

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Bouaraour KAMEL
Ghardaia Üniversitesi

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

Doç. Dr. Adem KAYA
Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Ergün KOCA
Girne Amerikan Üniversitesi

Prof Dr. Bülent KURTİŞOĞLU
Ardahan Üniversitesi

Dr. Leman KUZU
İstanbul Kültür Üniversitesi

Sonali MALHOTRA
Delhi Balbahtri Academy

Dr. Alia R. MASALİMOVA
Al – Farabi Kazak Milli Üniversitesi

Prof. Muntazir MEHDI
Pakistan Language Academy

Dr. Amanbay MOLDİBAEV
Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz ÇAKIR SAHİLLİ
Munzur Üniversitesi

Dr. Aysulu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Gulşat ŞUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau Devlet Üniversitesi

Doç. Dr. Yeliz KINDAP TEPE
Cumhuriyet Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet Özkan TİMURKAN
Atatürk Üniversitesi

Dr. K.A. TLEUBERGENOVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Yıldırım İsmail TOSUN
Şırnak Üniversitesi

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazak Devlet Kızlar Pedagoji Üniversitesi

Dr. Dinarakhan TURSUNALİEVA
Rasulbekov Kırgız Ekonomi Üniversitesi

Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Prof. Dr. Akbar VALADBİGİ
Urumiye Üniversitesi

Doç. Dr. C. VIJAI
St.Peter's Institute

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

CONGRESS PROGRAM
Online (with Video Conference) Presentation

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID
- or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-..., S- ... NAME SURNAME

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		10: 00 – 12:00
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422
HALL: 1 SESSION: 1	MODERATOR: İSMAYILOVA MİRVARİ ABBAS QIZI	
DR. HÜSEYİN ÂDEM TULÜCE	İnsanın Anlam Arayışının Bireysel Ve Toplumsal Boyutları	
DR. QEHREMANOVA ENTİQE	“Kitabi-Dədə Qorqud” Eposu	
DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN	Postsovyet Dönem’de Türkiye’nin Jeopolitik Durumu Hakkında (Z.Brzezinski’nin Araştırmaları Esasında)	
DOÇ. DR. SEVİNÇ RUİNTAN	ABD-Rusya Jeopolitik Rekabeti Bağlamında Kafkasya’nın Önemi Hakkında (Z.Brzezinski’nin Araştırmaları Esasında)	
BİNALİ KOÇOĞLU	Dört Fıkhi Mezhebin Kurucu İmamları İle Yöneticiler Arasındaki İlişki	
DOS., ŞÖHRƏT MƏMMƏDOVA	Zahid Xəlilin Yumoristik Uşaq Şeirləri	
İSMAYILOVA MİRVARİ ABBAS QIZI	Terminologiyanın Özünəməxsus Xüsusi Semantik Prosesləri	
DR. ARAŞ. GÖR. UMUT DAĞ	John Locke Ve Michael Walzer’da Hoşgörü Kavramı	
SÜMEYRA TEMİZHAN BİLGE DEFNE ALTAYLI MUHAMMET MİRAC TUNÇ ELBRUZ ARDA ÖZBEK	Çocuklardan Mehmet Akif Ersoy’a Mektuplar	
AYMAN KARA	Rousseau'da Yasaların Yanılmazlığı Ve Yasa Koyucunun Konumu	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		10: 00 – 12:00
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422
HALL: 2 SESSION: 1	MODERATOR: DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA OKUR	
ZEYNEP ADILOĞLU	Rol Geçışı Yaşamış Yetişkin Bireylerin Benlik Değişimi Deneyimleri	
ASSIS. PROF. K.R. PADMA RESDER K.R.DON	Impact Of Covid-19 Resulted In Global Migration Of Immigrants	
TURAB EFE ALBAYRAK DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKNUR UNCUOĞLU YOLCU	Örgütsel Sinizmin Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkisinin İncelenmesi	
DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA OKUR	Uyuşmazlık Çözüm Merkezlerinin Türkiye’deki Tarihi Gelişimi	
AITOLGON BORONBAEVA	Refugee Movements From Turkey To The European Union After 2015 – The Assessment Of Impact	
DR. ÜMİT ARSLAN	Bireylerin Genel Öz Yeterlilik Algıları Ve Organ Bağışı Davranışı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	
ABDULKADİR DEMİR DAVUT AÇAR	“Child Mental Images” Bibliometric Analysis	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422	
HALL: 3 SESSION: 1		MODERATOR: DR. LEMAN KUZU	
ÖĞR. GÖR. ONUR KORKMAZ DR. ÖĞR. ÜYESİ.SEVDA KUŞKAYA DR. PELİN GENÇOĞLU		Fonksiyonel Kamu Harcamaları Açısından G-20 Ülkelerinin Değerlendirilmesi: Çok Boyutlu Ölçekleme Analizi	
PROF. DR. HACI YUNUS TAŞ SİNAN ÇEPNİ		Türkiye’de Covid-19 Pandemisinin Kobi’ler Üzerine Etkileri	
SHEILA MAUREEN BIRUNGI		Barriers To Initiating Industry 4.0 In Manufacturing Supply Chains Of Uganda	
NESLİHAN URSAVAŞ AYKUT YAĞLIKARA		Gelişmekte Olan Ülkelerde Yenilenebilir Enerji Tüketimi Ve Nüfusun Çevresel Bozulma Üzerine Etkisi	
ISAAC KOFI MENSAH		Perceived Ease-of-Use and Intention to Use E-Government Services in Ghana: The Moderating Role of Perceived Usefulness	
UĞUR URSAVAŞ		Yenilenebilir Enerji Tüketiminin Ekolojik Ayak İzi Üzerindeki Etkisi: Mercosur Ülkeleri Örneği	
LATİF EMRE ŞENARAN GALİP AFŞİN RAVANOĞLU		Türkiye’nin Doğal Gaz Stratejisi: Yüzer Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) Depolama ve Gazlaştırma Ünitesinin (FSRU) Gelişimi	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		10: 00 – 12:00	
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422	
HALL: 4 SESSION: 1		MODERATOR: DR. ÖĞR. ÜYESİ ZEYNEP TANRIVERDİ	
TAHA KOÇ İLYAS DEVRAN ÇELİK		Kemer Formlu Gridshell Taşıyıcı Sistemlerde Yüzey Geometrilerinin Dinamik Özelliğe Etkisinin İrdelenmesi	
EMRE AKTAŞ PROF. DR.NEHİR ÖZDEMİR ÖZGENTÜRK		Identity Of ACE2 As A Result Of Bioinformatic Investigations	
PROMISE GOODNESS ADELEYE GIDEON OLUWASEUN OLAYIOYE ADEREMI TIMOTHY ADELEYE ADEBAYO OLUWATOSIN JIMOH CHUKS K. ODOH		Review On Mitigation Of Global Greenhouse Gas Emissions Via Waste Management Approach	
PROMISE GOODNESS ADELEYE GIDEON OLUWASEUN OLAYIOYE ADEBAYO OLUWATOSIN JIMOH ADEREMI TIMOTHY ADELEYE CHUKS K. ODOH		The Threats Of Anthropogenic Climate Change On Ecosystems: How Do We Apply Sustainable Development Goals For Solution?	
DR. ÖĞR. ÜYESİ ZEYNEP TANRIVERDİ		Ankara'da Cumhuriyet Dönemi Mimarisi İçin Koruma Alanı: Saraçoğlu Mahallesi	
MEHMET BUĞRAHAN KALAYCI İLHAMİ YİĞİT		Bir Basit Ters Sarkaç Sisteminin ARX Tabanlı Modelden Bağımsız Kayan Kipli Kontrolü	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		14: 00 – 16:00
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422
HALL: 1 SESSION: 2	MODERATOR: P.Ü. F. D. MÜƏLLİM ƏLİYEV VÜSALƏ SƏRDAR QIZI	
ŞEVVAL KAPLAN MUSTAFA GÜNDÜZ	Türkiye Büyük Millet Meclisi Birinci Döneminde Eğitimci Milletvekilleri Ve Faaliyetleri	
BÜŞRANUR KAYA DR. ÖĞR. ÜYESİ SERBAY DURAN DOÇ. DR. ÜMİT DURUK	Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Rutin Olmayan Problemleri Çözme Düzeyleri	
DR. ÖĞR. ÜYESİ OSMAN ÇİL	Öğretmenlerin Mesleğe Yönelik Motivasyon İnançları İle Matematik Ve Matematik Öğretim Kaygıları Arasındaki İlişki	
P.Ü. F. D. MÜƏLLİM ƏLİYEV VÜSALƏ SƏRDAR QIZI	Məktəbəqədər Yaşlı Uşaqlarla Oyunların Təşkili Zamanı İnküzivliyin Təşkili.	
DR. ÖĞR. ÜYESİ. AYHAN BULUT	Ebru Sanatının Ortaöğretim Öğrencilerinin Sınav Stresi Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi	
DR. ÖĞR. ÜYESİ. AYHAN BULUT DR. ÖĞR. ÜYESİ. MEMET KUZİY	Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesi Eğitim Süreçlerinin Akademik Olarak Değerlendirilmesi	
YILMAZ IŞIK PROF. DR. ABUZER AKGÜN	Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bilimsel Sorgulamaya İlişkin Görüşleri	
DR. SEVGİ ELMAS ATAY	How To Look Like An Academician? A Review On The Academics' Aesthetic Labour	
NUBAR TAMİRAZ GİZİ SAFARLI	Azerbaycan Bağımsızlığını Kazandıktan Sonra Nahçıvan'da Yüksek Öğretimin Gelişimi	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422	
HALL: 2 SESSION: 2		MODERATOR: PROF. DR. ERDEM ÜNVER	
UYGAR ÖZDEMİR	Çarkıfelek İkonografisinde Yılan Motifinin İhtiva Ettiği Doğum Ve Ölüm Döngüsünün Dişiliği Üstüne		
AHMET ATAŞ	Yerel Gazetelerde Haber Ajanslarının Etkinliği: Konya İli Örneği		
BURAK EVREN DOÇ. DR. HALDUN ŞEKERCİ	Hitit Döneminden Günümüze Kalan Madeni Tanrı Ve Tanrıça Heykellerinin İncelenmesi		
PROF. DR. ERDEM ÜNVER	Sanat Eğitimine Kültürel Boyutta Eleştirel Bir Bakış		
ZEYNEP CEYHAN YAYLACIKLIOĞLU	Fomo’nun Reklam Sloganlarında Kullanımı		
ŞÜKRAN KIZILAĞAÇ HÜLYA ÇAKIR	Sosyalleşme Sürecinde Sosyal Medyanın Rolü: Yozgat Bozok Üniversitesi Örneği		
SAMIA AIT ALI YAHIA	The Cave Paintings of Libyc Inscriptions of Tıfra, Kabylia, Algeria		

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		14: 00 – 16:00
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422
HALL: 3 SESSION: 2		MODERATOR: HAKAN US
HAKAN US	Oxidation Behavior Of SA 508 Low Alloy Steel For Very High Temperature Reactors(VHTRs)	
HAKAN US	Evaluation Of Radiation Shielding Features Of 16Cr-16Ni-2Mo-1Nb Austenitic Steel Using Monte-Carlo Simulation (GEANT4) AND NIST-XCOM Database	
ATAKAN TEKGÜL	Ni Temelli Heusler Tipi Alaşımlarda Yapısal, Manyetik, Manyetokalorik Özelliklerinin İncelenmesi	
MEHDI MODABBERIFAR SANAZ JABARY MOJTABA GHODSI	Design and Fabrication of a Programmable Stiffness-Sensitive Gripper for Object Handling	
DR. ESRA KENDİR TEKGÜL DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞERAFETTİN TALTKAYA	Nadir Toprak Elementi Katkılı Optik Fiberlerde Gama Radyasyonunun Etkisi	
TUĞÇE DEMİRBAĞ HAYATİ TÜRKMEN	Development Of Over Lacquer For Flexo Printing	
ALPEREN KONUK ASSOC.PROF. DR. CANAN URAZ	Increasing The Temperature Resistance Of The Improved Natural Rubber Compound And Integrating It Into Different Industries	
MOHAMED OMAR	Seismic Response of Braced Steel Frames with Shape Memory Alloy and Mega Bracing Systems	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

23. 04. 2022		14: 00 – 16:00	
Meeting ID: 847 3928 5003		Passcode: 230422	
HALL: 4 SESSION: 2		MODERATOR: DR. MEHDI MESKİNİ HEYDARLOU	
YAKUP ÜLGER ANIL DELİK		Transarterial Radyoembolizasyon Tedavisi Uygulanan Hepatosellüler Karsinoma Hastalarında Prognostik Faktör: Hap Skoru-Sağkalım	
DR. ÖĞR. GÖR. YAVUZ YASUL DR. ÖĞR. ÜYESİ SALİH ÖNER		Egzersiz Ve Beslenme	
UZ. DR. ELİF CANSU GÜNDOĞDU		Tailgut Kisti Olağandışı Prezantasyonu: Olgu Sunumu	
DR. CAFER TAYYAR BATI DOÇ. DR. GAZEL SER DOÇ. DR. SERHAT KARACA		Bilgisayarlı Görüntü İşleme Tekniklerinin Hassas Hayvancılıktaki Uygulamaları	
ASSIS PROF. K.R. PADMA READER K.R.DON ASSOC. PROF. P. JOSTHNA BALAXANOVA QUMRU VASİF QIZI (DOKTORANT, MÜƏLLİM)		Influence of Vaginal Microbiota on Sexual and Reproductive Health	
ELİF EBRU ERMİŞ CÜNEYT ÇELİKTAŞ		Bakı Şəhər Ərazilərin Mikrobiotasının Formalaşmasında İştirak Edən Göbələklərin Temperatura, Nəmliyə Münasibətinə Görə Xarakteristikası	
LEYLA BULUT UĞUR DEVECİ MEHMET YUSUF SARI		Sabit Kesir Ayırımı Yönteminin Bir Uygulaması	
		Bispektral İndeks Monitorizasyonu İle Ramsey Sedasyon Skorlaması, Michigan Sedasyon Skorlaması Ve Brüksel Sedasyon Skorlaması Arasındaki Korelasyonun Değerlendirilmesi	

CUMHURİYET
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON SOCIAL SCIENCES
6th INTERNATIONAL CONFERENCE ON APPLIED SCIENCES
APRIL 23, 2022 - ANKARA

Meeting ID: 847 3928 5003
Passcode: 230422

CONTENT

CONGRESS ID	
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	
PROGRAM	
CONTENT	
POSTER AND ORAL PRESENTED PAPERS IN THE CONGRESS	
Hüseyin Âdem TÜLÜCE	
İNSANIN ANLAM ARAYIŞININ BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTLARI	1
Qehremanova Entiqe	2
“KITABI-DƏDƏ QORQUD” EPOSU	
Sevinç RUİNTAN	4
ABD-RUSYA JEOPOLİTİK REKABETİ BAĞLAMINDA KAFKASYA’NIN ÖNEMİ HAKKINDA (Z.BRZEZİNSKİ’NİN ARAŞTIRMALARI ESASINDA)	
Sevinç RUİNTAN	6
POSTSOVYET DÖNEM’DE TÜRKİYE’NİN JEOPOLİTİK DURUMU HAKKINDA (Z.BRZEZİNSKİ’NİN ARAŞTIRMALARI ESASINDA)	
Şöhrət MƏMMƏDOVA	8
ZAHİD XƏLİLİN YUMORİSTİK UŞAQ ŞEİRLƏRİ	
İsmayılova Mirvari Abbas qızı	11
TERMİNOLOGİYANIN ÖZÜNƏMƏXSUS XÜSUSİ SEMANTİK PROSESLƏRİ	
Umut Dağ*	13
JOHN LOCKE VE MICHAEL WALZER’DA HOŞGÖRÜ KAVRAMI	
Sümeyra TEMİZHAN & Bilge Defne ALTAYLI & Muhammet Miraç TUNÇ & Elbruz Arda ÖZBEK	14
ÇOCUKLARDAN MEHMET AKİF ERSOY’A MEKTUPLAR	
Ayman KARA	15
ROUSSEAU’DA YASALARIN YANILMAZLIĞI VE YASA KOYUCUNUN KONUMU	

K.R.Padma & K.R.Don	17
IMPACT OF COVID-19 RESULTED IN GLOBAL MIGRATION OF IMMIGRANTS	
Turab Efe ALBAYRAK & İlknur UNCUOĞLU YOLCU	18
ÖRGÜTSEL SİNİZMİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ	
Mustafa Okur	19
UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM MERKEZLERİNİN TÜRKİYE'DEKİ TARİHİ GELİŞİMİ	
Mustafa Okur	20
HISTORICAL DEVELOPMENT OF DISPUTE RESOLUTION CENTERS IN TURKEY	
Isaac Kofi Mensah	21
PERCEIVED EASE-OF-USE AND INTENTION TO USE E-GOVERNMENT SERVICES IN GHANA: THE MODERATING ROLE OF PERCEIVED USEFULNESS	
Aitolgon Boronbaeva	22
REFUGEE MOVEMENTS FROM TURKEY TO THE EUROPEAN UNION AFTER 2015 – THE ASSESSMENT OF IMPACT	
Ümit ARSLAN	23
BİREYLERİN GENEL ÖZ YETERLİLİK ALGILARI VE ORGAN BAĞIŞI DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	
Abdulkadir DEMİR & Davut AÇAR	25
“CHILD MENTAL IMAGES” BIBLIOMETRIC ANALYSIS	
Onur KORKMAZ & Sevdâ KUŞKAYA & Pelin GENÇOĞLU3	26
FONKSİYONEL KAMU HARCAMALARI AÇISINDAN G-20 ÜLKELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ÇOK BOYUTLU ÖLÇEKLEME ANALİZİ	
Hacı Yunus TAŞ & Sinan ÇEPNİ	28
TÜRKİYE'DE COVID-19 PANDEMİSİNİN KOBİ'LER ÜZERİNE ETKİLERİ	
Sheila Maureen BIRUNGI	30
BARRIERS TO INITIATING INDUSTRY 4.0 IN MANUFACTURING SUPPLY CHAINS OF UGANDA	
Neslihan URSAVAŞ & Aykut YAĞLIKARA	31

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ VE NÜFUSUN ÇEVRESEL BOZULMA ÜZERİNE ETKİSİ	
Samia Ait Ali Yahia	33
THE CAVE PAINTINGS OF LIBYC INSCRIPTIONS OF TIFRA, KABYLIA, ALGERIA	
Uğur URSAVAŞ	34
YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİNİN EKOLOJİK AYAK İZİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MERCOSUR ÜLKELERİ ÖRNEĞİ	
LATİF EMRE ŞENARAN & GALİP AFŞİN RAVANOĞLU	35
TÜRKİYE’NİN DOĞAL GAZ STRATEJİSİ: YÜZER SIVILAŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (LNG) DEPOLAMA VE GAZLAŞTIRMA ÜNİTESİNİN (FSRU) GELİŞİMİ	
Şevval KAPLAN & Mustafa GÜNDÜZ	36
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BİRİNCİ DÖNEMİNDE EĞİTİMCİ MİLLETVEKİLLERİ VE FAALİYETLERİ	
Büşranur KAYA & Serbay DURAN & Ümit DURUK	38
SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN RUTİN OLMAYAN PROBLEMLERİ ÇÖZME DÜZEYLERİ	
Osman ÇİL	40
ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE YÖNELİK MOTİVASYON İNANÇLARI İLE MATEMATİK VE MATEMATİK ÖĞRETİM KAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ	
Ayhan BULUT	42
EBRU SANATININ ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINAV STRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	
Ayhan BULUT & Memet KUZİY	44
ÖĞRETMEN ADAYLARININ HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM SÜREÇLERİNİN AKADEMİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ	
Yılmaz IŞIK & . Abuzer AKGÜN	45
FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMSEL SORGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	
Sevgi ELMAS ATAY1	46
HOW TO LOOK LIKE AN ACADEMICIAN? A REVIEW ON THE ACADEMICS’ AESTHETIC LABOUR	
Nubar Tamiraz gizi Safarlı	48
AZERBAYCAN BAĞIMSIZLIĞINI KAZANDIKTAN SONRA NAHÇIVAN’DA YÜKSEK ÖĞRETİMİN GELİŞİMİ	

Uygar Özdemir	49
ÇARKIFELEK İKONOĞRAFİSİNDE YILAN MOTİFİNİN İHTİVA ETTİĞİ DOĞUM VE ÖLÜM DÖNGÜSÜNÜN DİŞİLİĞİ ÜSTÜNE	
Ahmet Atas	51
YEREL GAZETELERDE HABER AJANSLARININ ETKİNLİĞİ: Konya İli Örneği	
Burak EVREN & Haldun ŞEKERCİ	52
HİTİT DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE KALAN MADENİ TANRI VE TANRIÇA HEYKELLERİNİN İNCELENMESİ	
Erdem ÜNVER	55
SANAT EĞİTİMİNE KÜLTÜREL BOYUTTA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ	
Zeynep CEYHAN YAYLACIKLIOĞLU	56
FOMO'NUN REKLAM SLOGANLARINDA KULLANIMI	
Əliyeva Vüsalə Sərdar qızı	58
MƏKTƏBƏQƏDƏR YAŞLI UŞAQLARLA OYUNLARIN TƏŞKİLİ ZAMANI İNKLÜZİVLİYİN TƏŞKİLİ.	

İNSANIN ANLAM ARAYIŞININ BİREYSEL VE TOPLUMSAL BOYUTLARI

Dr. Hüseyin Âdem TÜLÜCE
Milli Eğitim Bakanlığında Öğretmen
/Orcid: [0000-0003-3999-739X](https://orcid.org/0000-0003-3999-739X)

ÖZET

Çalışmamızda insanın anlam arayışını bireysellik ve toplumsallık bağlamında çözümlemeye çalıştık. Hayatın anlamı probleminin bireysel ve toplumsal boyutları vardır. Bu boyutların bir yanında anlamın bireyin kendisi tarafından yaratıldığını ve bu manada insanın hayata anlam yükleyebilen bir varlık olduğunu benimseyen bireyselci görüşler vardır. Bireyselci görüş, tarihsel süreçte sanayi devrimi sonrasında ortaya çıkmış ve bireyi öne çıkarmıştır. Biz çalışmamızda bireyi merkeze alan bu anlam arayışına “içkin” anlam arayışı dedik. Modern dönemde yaygınlaşan içkin anlam arayışının temelinde insanın tanrısal ve dinsel bir varlık zemininden uzaklaşması yatar. Tanrısal ve dinsel alandan uzaklaşmak bir anlam boşluğunun meydana gelmesine neden olmuştur. İşte insan, modern zamanlarda açığa çıkan bu anlam boşluğunu kendisi doldurmaya çalışır. Bireysel anlam arayışının karşısında ise toplumsallığı merkeze alan “aşkın” anlayış vardır. Geleneksel toplumlarda insanın anlam arayışı dinler ve mitolojiler yoluyla gerçekleşmiştir. Bu anlayışta anlam, insan tarafından değil insanüstü veya insanı aşan bir varlık tarafından hazır bir şekilde verilir. Anlam arayışı bağlamında hem bireyselci içkin görüş hem de toplumsalcı aşkın görüş kendi içinde birçok eksikliği barındırır. Anlam arayışında toplumsalcı görüş, insanın birey olma tarafını azaltır ve insanı toplumsallığın içinde nesne haline getirir. Öte yandan bireyselliği merkeze alan görüş ise anlam arayışında mühim bir yeri olan başka insanlarla bağ kurmayı yok sayarak insanı atomize eder. Bu manada anlam arayışı, insanın bireysellik yani içkin yön ile kendine gelmesi ve toplumsallıktaki aşkın yön ile kendinden geçmesi arasında gidip gelir. İnsanın toplumsal hayat içinde kendinden geçmesi toplumsal anlam arayışına işaret ederken kendine gelmesi ise bireysel anlam yaratımına işaret eder. Anlam arayışı, bireyselliğin ve toplumsallığın arasında gidip gelen bir sarkaca benzer. Bu anlam sarkacında zaman zaman bireysellik baskın gelirken zaman zaman da toplumsallık baskın gelir.

Anahtar Kelimeler : Felsefe, Hayatın Anlamı, Bireysellik, Toplumsallık

“KITABI-DƏDƏ QORQUD” EPOSU**Dr. Qehremanova Entiqe****ADPU**

qehremanovaentiqe@gmail.com

Xülasə

“Kitabi-Dədə Qorqud” Azərbaycan türklərinin qəhrəmanlıq tarixini əks etdirən ədəbi-bədii abidədir. “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanları ideya-məzmunu, təkrarolunmaz gözəlliyi ilə yüz illərdir ki, dünya alimlərinin diqqət mərkəzindədir. İslamiyyətdən çox əvvəlki dövrdə yaranmış epos (eposun yaranma tarixi haqqında müxtəlif fikirlər mövcuddur) qədim dövrlərdən bəri ana dilimizdə möhtəşəm əsərlərin yarandığının sübutudur. XIV əsr tarixçilərindən Aybək əd-Dəvadari və Fəzlullah Rəşidəddin Dədə Qorqudun Məhəmməd peyğəmbər zamanında yaşadığını və türklər tərəfindən elçi sifətilə onun yanına göndərildiyini yazmışlar. Dastanın müqəddiməsində də Dədə Qorqudun Məhəmməd Peyğəmbər zamanında yaşadığı qeyd edilir.

Dastanı ilk dəfə düzüb-qoşan və söyləyən Dədə Qorqud olmuşdur. Adı ilə bağlı müxtəlif rəvayətlər və əfsanələr mövcud olan Dədə Qorqudun tarixi şəxsiyyət olduğu güman olunur. “Kitabi-Dədə Qorqud” ozanlar tərəfindən əsrdən əsrə şifahi şəkildə ötürülərək yaşadılmış sonrakı mərhələdə isə yazıya alınmışdır. Epos Oğuz türklərinin həyatını əks etdirir. Burada onların qəhrəmanlığı, həyat tərz, məişəti, inancı və s. haqqında geniş məlumatlar yer almışdır.

“Kitabi-Dədə Qorqud” türk xalqlarının, xüsusilə, oğuz tayfalarının bədii təfəkküründən doğan folklor incisidir. Lakin eposun ideya məzmunundan onun, eyni zamanda da, möhtəşəm ictimai-siyasi fikir abidəsi olduğu aydın olur. “Kitabi-Dədə Qorqud” azərbaycanlıların və bütövlükdə, bütün oğuzların ictimai-siyasi görüşlərinin klassik və parlaq aynasıdır. Eposda türkdilli xalqların azadlıq, istiqlaliyyət qazanmaq, qurub-yaratmaq meyilləri, dövlətin müstəqilliyi və suverenliyi, əmin-amanlıq uğrunda mübarizə aparmaq, habelə, işğalçı qüvvələri dəf etmək istəyi öz dolğun ifadəsini tapmışdır. Bütün bunlar “Kitabi-Dədə Qorqud” eposunu həm də Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi fikir abidəsi olduğu aydın olur. “Kitabi-Dədə Qorqud” azərbaycanlıların və bütövlükdə, bütün oğuzların ictimai-siyasi görüşlərinin klassik və parlaq aynasıdır.

The epic "Kitabi-Dada Gorgud"

Summary

"Kitabi-Dada Gorgud" is a literary and artistic monument reflecting the heroic history of Azerbaijani feathers. "Kitabi-Dada Gorgud" epics have been in the center of attention of world scientists for hundreds of years with their idea-content and unique beauty. The epic, which dates back to pre-Islamic times (there are various opinions about the history of the epic), is evidence of the creation of great works in our native language since ancient times. Fourteenth-century historians Aybek ad-Davadari and Fazlullah Rashid al-Din wrote that Dada Gorgud lived during the time of the Prophet Muhammad and was sent to him by the Turks as an envoy. The preface of the saga also mentions that Dada Gorgud lived in the time of the Prophet Muhammad.

Dada Gorgud was the first to compose and tell the saga. Dada Gorgud is believed to be a historical figure, whose name is associated with various legends and myths. "Kitabi-Dada Gorgud" was passed down orally from century to century by poets and the next stage was recorded. The epic reflects the life of the Oghuz Turks. Here their heroism, lifestyle, way of life, beliefs and so on. extensive information about.

"Kitabi-Dada Gorgud" is a pearl of folklore born of the artistic thinking of the Turkic peoples, especially the Oghuz tribes. However, it is clear from the content of the idea of the epic that it is also a magnificent monument of socio-political thought. "Kitabi-Dada Gorgud" by Azerbaijanis and all Oghuzs in general

is a classic and bright mirror of socio-political meetings. In the epic, the tendencies of the Turkic-speaking peoples to gain freedom, independence, to establish, to fight for the independence and sovereignty of the state, peace, as well as to repel the occupying forces are fully expressed. All this makes it clear that the epic "Kitabi-Dada Gorgud" is also a monument of socio-political thought of the Azerbaijani people. "Kitabi-Dada Gorgud" is a classic and bright mirror of socio-political meetings of Azerbaijanis and all Oghuzs in general.

ABD-RUSYA JEOPOLİTİK REKABETİ BAĞLAMINDA KAFKASYA’NIN ÖNEMİ HAKKINDA (Z.BRZEZİNSKİ’NİN ARAŞTIRMALARI ESASINDA)

Doç. Dr. Sevinç RUİNTAN

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Bölümü, Türk halkları tarihi ABD,

ORCID ID: 0000-0002-8211-1577

ÖZET

Modern dünya siyaseti araştırmacılarının çalışmalarını incelerken bele kanaata gelmek olur ki, dünyanın hangi bölgesinde baş vermesinden asılı olmayarak, tüm çatışma ve gerilimler ABD ile Rusya arasındaki jeopolitik mücadelenin sonucu olarak değerlendirilebilir. Hazırki konuşmamızda Amerikalı siyaset bilimci Z.Brzezinski’nin araştırmaları esasında postsovyet dönemde bu iki güç arasındaki rekabet bağlamında Kafkasya’nın jeopolitik önemiyle bağlı ireli sürülmüş aşağıdaki fikirlere açıklık getirilecektir:

Postsovyet Kafkasya regionu Orta Asya ile birlikte “Avrasya Balkanları”nı oluşturmaktadır. SSCB’nin çökmesinin ardınca, bölgede Rusya, Türkiye ve İran arasında nüfuz uğrunda rekabet güçlendi. Çin de bu rekabetde esas aktörlerden biri olabilir. Bu rekabetde aynı zamanda, nisbeten zayıf olsa da, Ukrayna, Pakistan, Hindistan ve ABD de iştirak etmektedirler (1, 125, s.135-136).

ABD, Kafkasya’da dominantlık edebilmek için çok uzak, ama bölgenin işlerine karışmaktan vazgeçemeyecek kadar da güçlüdür. Bölgeki tüm devletler de, bağımsızlıklarını koruya bilmeleri için ABD’nin burada iştirakını gerekli bilmektedirler. Rusya, diger oyuncular bölgeden uzaklaştıra, burada imperya abmisyelerini berpa edemeyecek kadar zayıf, ama kendisinin de bölgeden uzaklaştıramayacağı kadar yakın ve güçlüdür. Bu bakımdan ABD, bu jeopolitik bölgede hiçbir devletin dominantlığa nail ola bilmemesine, dünya birliği’nin engelsiz finansal ve ekonomik iştirakına nail olmağa çalışmalıdır (1, s.148). Bölgenin bağımsız ve stabil kalabilmesi için ise, ABD Türkiye ile ilişkilerinde dikkatli olmalı, İran’la ilişkilerinde irelileyişe nail olmaya cehd etmelidir (1, s.203-204). Türkiye amili Güney Kafkasya devletleri için de çok önemlidir. Böyle ki, o, Rusya’nın bölgenin bağımsız devletlerini yeniden kontrol altına almasını engellemektedir (1, s.47, 148). Bölgenin Rusya-ABD jeopolitik rekabati açısından önemine bakarsak, postsosyalist dönemde Avrasya kıtasında ABD jeostratejisi için önemli olduğu bildirilen 5 jeopolitik merkezden biri (Azerbaycan) Kafkasya’da yerleşir (1,

s.41). Jeopolitik merkezler ise Rusya'nın gelecekte nerede olacağı veya olamayacağı açısından ABD için helledici önem taşıyor (1, s.46-47).

Günümüzde ABD, küresel hegemonyasının zayıfladığı dönemi yaşıyor.... gereken tedbirler görölmezse, Rusya onun desteklediği Gürcistan'a baskını artıracak, Gürcistan'ın kontrol altına alınması Azerbaycan'ın da durumunu etkileyecek. Kafkasya'daki durum ise Avrupa'nı Rusya ile hesablaşmaya zorlayabilir (3, s.136-139).

Anahtar Kelimeler : Jeopolitik rekabet, Postsoyet Kafkasya, Avrasya Balkanları, jeostratejik merkez.

KAYNAKÇA:

- [1] Brzezinski Z.K., *The Grand Chessboard: American Promacy And Its Geostrategic Imperatives*, Basic Books/New York, 1997, 240 p.
- [2] Brzezinski Z.K., *Strategic Vision. America And Crisis Of Global Power*, Basic Books/New York, 2012, 224 p.

POSTSOVYET DÖNEM'DE TÜRKİYE'NİN JEOPOLİTİK DURUMU HAKKINDA (Z.BRZEZİNSKİ'NİN ARAŞTIRMALARI ESASINDA)

Doç. Dr. Sevinç RUİNTAN

Bakü Devlet Üniversitesi, Tarih Bölümü, Türk halkları tarihi ABD,

ORCID ID: 0000-0002-8211-1577

ÖZET

Amerikalı siyaset bilimci, devlet adamı Z.Brzezinski'nin araştırmalarına bakıldığında, onun Türkiye'yi bölgede önemli bir model ülke olarak gördüğü sonucuna varılabilir (1, s.136). Ayrıca o, ABD ve Batı'nın Türkiye'yi müttefikleri arasında tutmak için tasarlanmış bir politika izlemesi gerektiğine inanıyor. Türkiye'yi kaybederse, bu, Batıya pahalıya patlayabilir. Böyle ki, Türkiye'nin hangi gücün yayında yer alması, dünyadaki güç dengelerinin o güç lehine değişmesine neden olabilir. Konuşmamızda Z.Brzezinski'nin eserlerinde Türkiye'nin jeopolitik önemi ile ilgili sürülmüş aşağıdaki fikirlerine açıklık getirilecektir:

Türkiye postsosyalist dönemde Avrasya kıtasında meydana çıkmış 5 jeopolitik merkezden (1, s.41) ve “Avrasya Balkanları”nı oluşturan 9+2 ülkeden biri (1, s.125) olmuştur. Postsovyet Hazar denizi-Orta Asya bölgesinde nüfuz uğrunda mübarizede iştiraki sebebinden Türkiye jeostratejik oyuncu olarak da kabul edilebilir. O, aynı zamanda Karadeniz bölgesini istikrara kavuşturur, Rusiyaya'yı Kafkas'da dengeleyir, Müslüman fundamentalizminin yayılmasını engeller. Türkiye'de istikrarın pozulması, Balkanlarda istikrarın pozulmasına, Rusya'nın Güney Kafkaya devletlerini yeniden kontrolü altına almasına da neden olabilir (1, s.47).

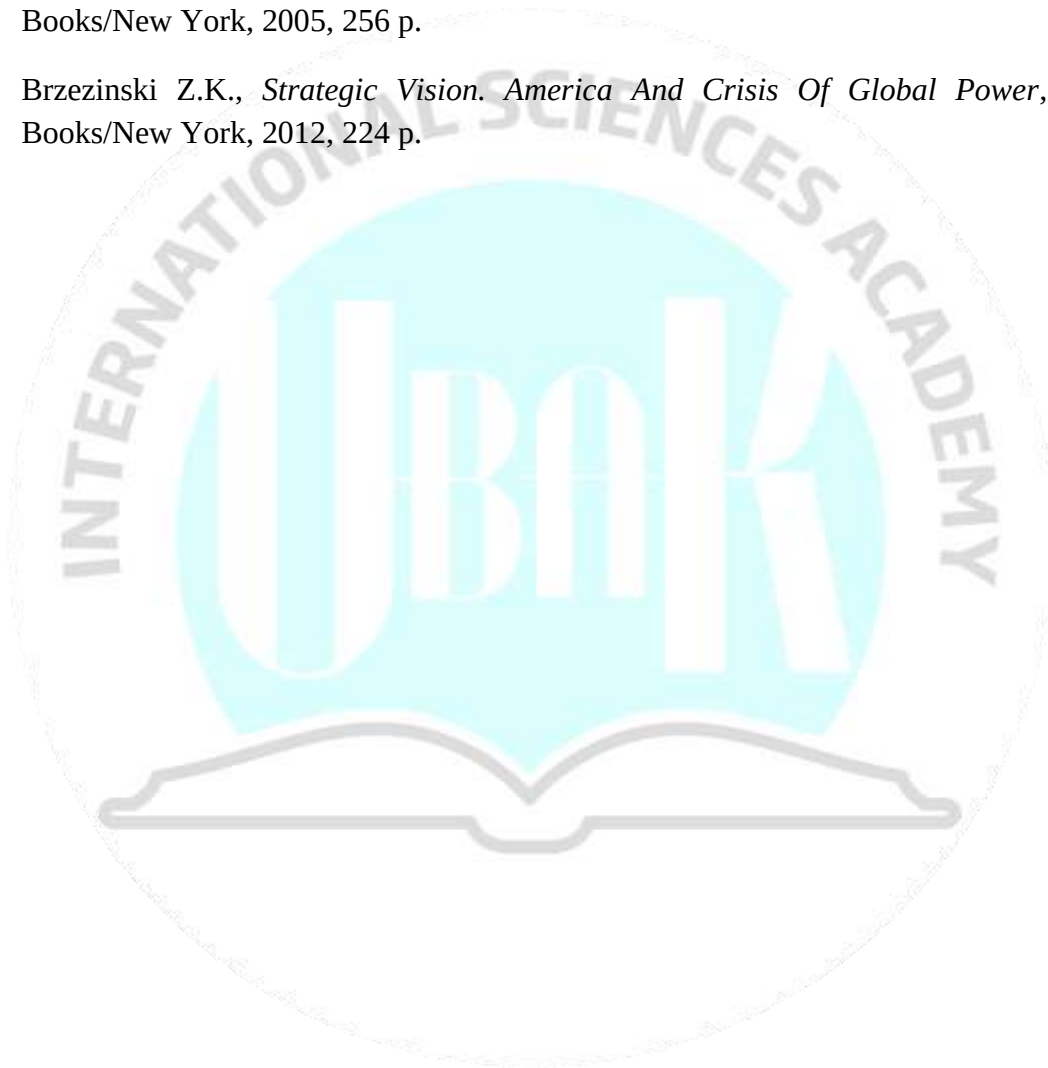
Türkiye'nin hangi dünya gücünün yanında yer alması, özellikle Kafkas devletlerinin geleceği için de belirleyici olabilir (1, s.148). Soğuk Savaşın bitmesinin ardından AB, özellikle Almanya ve Fransa, Türkiye'nin Avrupa'dan uzaklaştırılmasında ısrarlıdır (2, s.192-195). Çağdaş Türkiye, Avrupa'dan ne coğrafi ne de yaşam tarzı ile değil, “harmonyayı pozacak farklı medeniyete sahip” olduğu “esas getirilerek” ayrı tutulmaktadır. Gerçekte ise, Türkiye artık bir sıra konularda de-fakto Avrupa demektir (2, s.203-204,207-208; 3, s.246).

Uluslararası arenada, günümüzün giderek daha modern ve temelde seküler devleti olan Türkiye'nin XXI.yüzyılın başlarından yürütmeğe başladığı “Stratejik Derinlik” görüşlü dış politikası, onun bir zamanlar Osmanlı İmparatorluğu'nun parçası olan bölgelerde bölgesel lider olduğu fikrine dayanıyor. Bu yaklaşım, dini veya diğer mülahizalardan değil, tarihsel-jeopolitik motivasyondan kaynaklanmaktadır (3, s.249-250).

Anahtar Kelimeler : Yeni Dünya Düzeni, Türkiye, Türkiyenin Dış Politikası, Model Ülke.

KAYNAKCA:

- [1] Brzezinski Z.K., *The Grand Chessboard: American Promacy And Its Geostrategic Imperatives*, Basic Books/New York, 1997, 240 p.
- [2] Brzezinski Z.K., *The Choice: Global Domination or Global Leadership*, Basic Books/New York, 2005, 256 p.
- [3] Brzezinski Z.K., *Strategic Vision. America And Crisis Of Global Power*, Basic Books/New York, 2012, 224 p.

ZAHİD XƏLİLİN YUMORİSTİK UŞAQ ŞEİRLƏRİ

Dos., Şöhrət MƏMMƏDOVA
Azərbayca Dövlət Pedaqoji Universiteti

TEZİS

Açar sözlər: Poeziya, uşaq, ədəbiyyat, şən, yumor, zarafat, ritmik, bədii, gülməli, nöqsan, dil, üslub

Məqalədə XX əsrin sonlara yaxayıb yaradan sənətkarlardan olan Zahid Xəlilin uşaqlar üçün yazdığı yumoristik poeziya nümunələri, onların məziyyətləri, bədii xüsusiyyətləri araşdırılmışdır. Zahid Xəlilin uşaq poeziyasını araşdırarkən onun şeirlərinin əksəriyyətində yumor hissinin hakim olduğu göstərilmişdir. “Yalançı İmran”, “İsgəndərin işləri”, “Dalaşqan sərçə”, “Fərruxun dişi”, “İki dost”, “Ayı balası”, “Dələ”, “Kirpi” və s kimi yumorlu şeirlərindən nümunələr gətirilməklə göstərilmişdir ki, hətta məqsədi başqa mövzulu bir əsər yazmaq olduqda belə, şair onun məzmununa bir yumor qatır, dilini səmimiləşdirir, şirinləşdirir.

Uşaqlar gülməli əsərlərə daha çox meyl göstərilir. Bunu yazıçılar, ədəbiyyatşünaslar və pedaqoqlar da təsdiq edir. Yumorlu şeirin ustadı görkəmli uşaq şairi A.Barto yazırdı: “Şən şeir, poetik zarafat! Əlbəttə, uşağa nadinc oyunlar lazım olduğu qədər gərəkdir” (9,205). M.Qorki isə həmişə uşaq ədəbiyyatı sahəsində çalışan sənətkarları şən yazmağa, uşaqlara bütün əhvalatları təbəssümlə danışmağa səsləyirdi.

Uşaqlar quru təhkiyəni sevmir, onlar yaşlarına uyğun gəlməyən fəlsəfi fikirlərə də qulaq asmaq istəmirlər. Adətən boş nəsihətçiliklə dolu olan kitablar balaca oxucuları darıxdırır, onları bədii əsərlər oxumaqdan çəkindirir. Volter haqlı olaraq demişdir ki, ədəbiyyatın darıxdırıcı olanlardan başqa bütün növləri yaxşıdır.

Müasir rus tənqidçisi V.Leybson göstərir ki, uşaqlar üçün yazılmış kitabların hiss olunacaq dərəcədə zərəri var. Belə əsərlər uşağı mütaliədən soyudur, ədəbiyyatı onun nəzərində nüfuzdan salır.

Gülməli- şeir bu tamamilə yüngülfikirlilik deyil. Yox bu maraqlı sujetli şən yazmadır.

Uşaqları maddi aləmlə tanış edən əsərlər sözçülükdən uzaq olmalı, maraqlı əhvalatlar danışmalıdır. İlk yaşda olan uşaqlar üçün ən yaxşı kitablar ola bilər ki, bunlar uşaqları dünya ilə, təbiətlə qismən tarix ilə şən bir surətdə tanış etsin.

Bu fikirlə sonralar görkəmli yazıçılar tərəfindən inkişaf etdirilmiş, uşaq ədəbiyyatının yeni üfqlər fəth etməsi üçün yumor sənətkarların əlində bədii əsərin keyfiyyətini yüksəldən milə çevrilmişdir.

Sənətkarlar yumordan istifadə edərkən həmişə nöqsanlardan bəhs etmir, bəzən yazıçı insanların mahiyyətindəki yaxşı – məzəli cəhətləri vermək üçün nəinki qəzəblənmir, hətta onlara məhəbbətlə yanaşır və rəğmən rəğbət bəsləyir, onları dostcasına sancır.

Bax buna görə də uşaqlar yumoru sevirlər. Onlar öz nöqsanları haqqında da gülə-gülə oxuyur, qhqəhə çəkərək qüsurlarından uzaqlaşır . Yumoru əlində ən qüdrətli silaha çevirən görkəmli rus şairi A. Barto son dərəcə gözəl əsərləri ilə rus poeziyasının tarixinə daxil olmuşdur. Yumor körpələrdə şən əhval-ruhiyyənin mənbəyi rolunu oynayır. Uşaq poeziyasını yumorsuz təsəvvür etmək olmaz. Çünki yumor tərbiyəsi həm də zövq tərbiyəsidir. Uşaq pisə gülməyi bacarırsa, demək o yaxşını pisdən ayırır

ZAHİD KHALİL'S HUMOURISTIC CHILD POEMS

Keywords: Poetry, child, literature, happy, humour, joke, rhythmic, artistic, funny, flaw, language, style

Summary

This article is about Zahid Khalil who is one of the artists who has lived and created in the twentieth century . In this article examples of humorous poetry for kids ,the artistic features of their merits which was written by Zahid Khalil are investigated. When studying Zahid Khalil's children's poetry, it is shown that most of his poems are dominated by a sense of humor. "Lying Imran", "Isgandar's works", "A quarrelsome sparrow" , "Farrukh's tooth", "Two friends", "Bear cub", "Squirrel" , "Hedgehog" and etc examples from his humorous poems show that, even if the aim is to write a piece on another subject, the poet adds a sense of humor to its content, makes the language sincere and sweet.

Children pay more attention to humorous works. This confirmed by writers, literary critics and educators. A. Barto the master of humorous poetry, wrote "A cheerful poem , a poetic joke! Of course , a child needs them as much he needs naughty games"(9,205). M. Gorky always called on artists working in the profession of children's literature to write cheerfully and tell children all the stories with smile.

Children do not like dry stories, they do not want to listen to philosophical ideas that do not suit their age. Books, which are usually full of empty advice, bore young readers and discourage them from reading fictional works. Volter was right when he said all kinds of literature are good, except for the boring ones

Modern Russian critic V.Leybson shows that books written for children are significantly harmful. Such works deprive the child of reading and discredit literature.

Funny-poetry is not totally frivolous. No, this is a cheerful writing with an interesting subject. Works that enrich children with the material world should be far from rhetoric, tell interesting stories. They may be the best books for children of the first age, which will gladly acquaint children with the world, nature and in part history.

These ideas were later developed by prominent writers, and in order to conquer new horizons of children's literature, humor became a means of improving the quality of art in the hands of artists.

When artists use humor, they do not always talk about flaws, and sometimes a writer not only does not get angry to give people good qualities, but also treats them with love and sympathy, and stings them in a friendly way.

That is why children love humor. They also laugh about their defects, and move away from their defects laughing. The famous Russian poet A. Barto, who turned humor into the most powerful weapon in his hands, entered the history of Russian poetry with his extremely beautiful works. Humor is a source of joy in children. It is impossible to imagine child poetry without humor. Because humor education is a pleasure education. If a child can laugh at bad, it means he can define bad from good.

TERMINOLOGİYANIN ÖZÜNƏMƏXSUS XÜSUSİ SEMANTİK PROSESLƏRİ

İsmaylova Mirvari Abbas qızı
ADPU, Müasir Azərbaycan dili kafedrası
professor, f.e.d
orcid: 0000-0002-2085-544X

TEZİS

Məqalədə ədəbi dildə baş verən semantik proseslərin terminologiyada təzahürü, terminologiyanın bilavasitə özünəməxsus olan semantik proseslər araşdırılır. Dildə baş verən semantik proseslərdən fərqli hadisələrin terminologiyada meydana çıxması mümkündür. Terminologiyanın özünəməxsus semantik proseslərindən biri hiponimiya hadisəsidir. Leksik vahidlərin cins-növ münasibətləri hiponimiya adlanır. Mətn daxilində hiponimiya substitusiyaya məqsədilə tətbiq edilir. Sadə cümlə, mürəkkəb cümlə, adlıq cümlə, cümləqiblə cümlə və s. terminlər *cümlə* hiperoniminə nəzərən hiponimlərdir. Hiponimiya hadisəsi terminoloji sistemi nizama saldıqda təsnifat aparmaq üçün xüsusi rol oynayır. Terminlərin antonimliyi ümumişlək sözlərin antonimliyindən fərqlidir. Məlumdur ki, *dərin* və *dayaz* sözləri antonimlərdir. Həmin sözlər terminoloji məna daşıyan komponentlə birləşərək elmi termin yaradır. Məsələn, neft sənayesində *dərin quyu*, *dayaz quyu* birləşmələri vardır. Antonimlik əlamətə görə diametral əks qütblərdə duran sözlərdə özünü göstərir. Verilmiş terminlər arasındakı fərq isə nisbi səciyyə daşıyır. Semantik nöqteyi-nəzərdən də yuxarıdakı iki terminin antonimliyi qənaətinə gəlmək olmur. Çünki neftçixarmada *dərin quyu* və *dayaz quyu* əks məzmun kəsb etmir. Termin-antonimlər bir-birinə əks prosesləri bildirən anlayışların adlandırılması nəticəsi kimi yaranır. Bu zaman dixomatik cütlər meydana çıxır. Məsələn, *analiz-sintez*. Analiz təmin tərkib hissələrinə parçalanması ilə öyrənilməsinə əhatə edərsə, sintez tərkib hissələrindən təmin yaradılması istiqamətində gedən prosesdir. Terminologiyada antonimlərin yaranma üsulları da müxtəlifdir.

Açar sözlər: terminologiya, semantik proseslər, hiponimiya, antonimlər, termin-antonimlər, nizamasalma, unifikasiya.

Специфические семантические процессы терминологии

Резюме

В статье рассматривается проявление семантических процессов литературного языка в терминологии, непосредственно специфичных для терминологии. Возможно, что в терминологии происходят события, отличные от семантических процессов, происходящих в языке. Одним из своеобразных семантических процессов терминологии является явление гипонимии. Гендерное соотношение лексических единиц называется гипонимией. В тексте гипонимия используется в замещающих целях. Простое предложение, сложное предложение, предложение с существительным, двойное предложение и т. д. Термины являются гипонимами по отношению к гиперонимам предложения. Явление гипонимии играет особую роль в классификации при регулировании терминологической системы. Антонимы терминов отличаются от антонимов общих слов. Известно, что *глубокие* и *поверхностные* слова являются антонимами. Эти слова в сочетании с компонентом, имеющим терминологическое

значение, образуют научный термин. Например, в нефтяной промышленности есть *глубокие скважины* и *неглубокие скважины*. По антониму проявляется в словах, стоящих на диаметрально противоположных полюсах. Разница между приведенными терминами относительная. С семантической точки зрения нельзя сделать вывод, что два вышеуказанных термина являются антонимами. Потому что глубокие скважины и неглубокие скважины не имеют противоположного содержания в добыче нефти. Термин-антонимы возникают в результате наименования понятий, выражающих противоположные процессы. В этом случае появляются дихоматические пары. Например, *анализ-синтез*. Если анализ предполагает изучение целого путем его разложения на составные части, то синтез — это процесс создания целого из составных частей. Способы образования антонимов в терминологии также различны.

Ключевые слова: терминология, семантические процессы, гипонимия, антонимы, термин-антонимы, регламентация, унификация.

Specific semantic processes of terminology

Summary

The article examines the manifestation of semantic processes in literary language in terminology that are directly specific to the terminology. It is possible that events other than the semantic processes that take place in language occur in terminology. One of the peculiar semantic processes of terminology is the phenomenon of hyponymy. The gender relationship of lexical units is called hyponymy. Within the text, hyponia is used for substitutional purposes. Simple sentence, compound sentence, noun sentence, double sentence, etc. terms are hyponyms in relation to sentence hyperonyms. The phenomenon of hyponymy plays a special role in classification when regulating the terminological system. The antonyms of terms are different from the antonyms of general words. It is known that deep and shallow words are antonyms. These words combine with a component that has a terminological meaning to form a scientific term. For example, in the oil industry, there are deep wells and shallow wells. According to the antonym, it manifests itself in words standing on diametrically opposite poles. The difference between the given terms is relative. From a semantic point of view, it is impossible to conclude that the above two terms are antonyms. Because deep wells and shallow wells do not have the opposite content in oil production. The term-antonyms arises as a result of naming concepts that express opposite processes. In this case, dichomatic pairs appear. For example, analysis-synthesis. If analysis involves the study of the whole by breaking it down into its components, synthesis is the process of creating a whole from its components. The methods of formation of antonyms in terminology are also different.

Keywords: terminology, semantic processes, hyponymy, antonyms, term-antonyms, regulation, unification.

JOHN LOCKE VE MICHAEL WALZER'DA HOŞGÖRÜ KAVRAMI**Umut Dağ*****ÖZET**

Bu çalışmada siyaset felsefesinin önemli filozoflarından John Locke ve Michael Walzer'un hoşgörü üzerine olan fikirleri karşılaştırmalı bir biçimde değerlendirilecektir. Çalışma aynı zamanda siyaset felsefesinde birbirine rakip iki düşünce geleneğinin bu husustaki görüşlerini ortaya koymaya çalışacaktır. Zira John Locke siyaset felsefesinde liberalizmi temsil ederken, Walzer komünitaryanizmi temsil eder. Locke'un savunduğu liberalizm bireyin özerkliği ve bu bağlamda onun hak ve özgürlüklerini temele alan bir siyaset felsefesini savunurken, Walzer ise bireyin yaşamını anlamlı kılan ve onun varoluşunun en önemli dayanağı olan toplulukları siyaset felsefesinin temel öznesi yapar. Bu bakımdan birey ve topluluğun birbirine önceliği bakımından iki filozof birbirinden ayrışır. Locke, devletin bireylerin hak ve özgürlüklerinin garanti etmesini savunurken, bireyin temel haklarını ihlal eden herhangi bir dini mezhep ya da siyasi hükümeti hoşgörüsüz olarak niteler. Locke kendi dönemindeki dini mezhep kavgalarının yarattığı hoşgörüsüzlüğe karşılık, din ve devletin siyasi olarak birbirinden ayrılmasını hoşgörünün temel koşulu olarak ortaya koyar. Kişilerin bireysel dini yaşamına devlet müdahale etmemeli, dini mezhepler ya da herhangi bir din de kişinin temel hak ve özgürlükleri söz konusu olduğunda yasa gereği bu hak ve özgürlüklere karşı saygılı olmalıdır. Kişilerin kamusal yaşamda tek muhatabı siyasi sivil yönetim ve onun insanların rızasıyla meydana getirdiği yasalar olmalıdır. Walzer ise bireyin varoluşunu anlamlandıran toplulukların bir arada ve barış içinde yaşayabilmelerinin mümkün olması için devletin bu düşünceleri paylaşan topluluklara yardımda bulunulması gerektiğini savunur. O daha çok hoşgörülü bir düzenin nasıl devam ettirileceği üzerine çıkarımlarda bulunur. Bu bağlamda, Walzer insanlığın bir arada ve barış içinde yaşamak için geliştirildikleri beş hoşgörü rejiminin olduğunu öne sürer. Ona göre çokuluslu imparatorluklar, uluslararası toplum, toplumlararası birlikler, ulus devletler ve göçmen toplumlar beş hoşgörü rejiminin somut örnekleridir. Walzer bugün yaşadığımız siyasi sorunların Locke'un dönemine göre daha karmaşık olduğunu bu yüzden bahsi hoşgörü rejimlerinin bizlere günümüzdeki hoşgörü sorunları üzerine çözümler üretebilecek düşünceleri kısmen de olsa verdiğini söyler.

Anahtar Kelimeler: Hoşgörü, birey, topluluk, liberalizm

* Dr. Araş. Gör. Umut DAĞ, Muş Alparslan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü, ORCID: 0000-0002-2576-2146

ÇOCUKLARDAN MEHMET AKİF ERSOY'A MEKTUPLAR**Sümeýra TEMİZHAN¹, Bilge Defne ALTAYLI²,****Muhammet Miraç TUNÇ³, Elbruz Arda ÖZBEK⁴**

Araştırma amacı; Milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy ile çocuklar arasında mektuplar yoluyla gönül bağı kurulmasını sağlamaktır. Çalışma grubunu 2020-2021 öğretim yılında Ankara ilinde özel yetenekli öğrencilere eğitim veren bir okulda 4. sınıf seviyesinde öğrenim gören 138 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma nitel verilere dayalı olan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. 4 hafta süren veri toplama sürecimizde katılımın gönüllü olduğu uzaktan ve yüz yüze etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerde araştırmalar doğrultusunda hazırlanan sunum katılımcılarla paylaşılmış ve Mehmet Akif Ersoy'un hayatı hakkında bilgiler verilmiştir. Katılımcılardan Mehmet Akif Ersoy'a hitaben bir mektup yazmalarını istenmiştir. Yazılan mektuplar araştırmanın veri toplama aracıdır. Toplanan veriler, içerik analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Kategori ve kodlar oluşturulmuş frekans değerleri verilmiştir. Mektuplardan elde edilen verilerde; sevgi, hayranlık, millet sevgisi, cömertlik, minnet, vatan sevgisi, övgü, alçakgönüllülük, bağımsızlık, saygı, iyilik, gurur gibi 36 adet duygu ve değere yer verildiği görülmektedir. Mektuplardan elde edilen bulgular ışığında çocuklarda aynı anda birden fazla duygunun olabileceği ve Mehmet Akif Ersoy ile gönül bağı kurabildikleri hatta 'Mehmet Amca' diye hitap ettikleri görülmüştür. Önerimiz çocukların tarihsel empati yapabilecekleri, tarihi şahsiyetleri ayrıntılı olarak tanıyabilecekleri ortamların artırılması ve böylelikle iyi vatandaş, iyi insan yetiştirmemize katkı sağlayabileceğidir. Farklı yaş gruplarındaki çocuklara da bu tarz etkinlikler uygulanabilir. Ayrıca edebi türlerin yazı yazmayı sevmeyen teknoloji çağı çocuklarına bu tarz projeler ile tanıtılıp bu türlerin unutulmaması ve geliştirilmesi sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Duygu, Değer, Mektup, Mehmet Akif ERSOY.*

¹ Sümeýra TEMİZHAN, Millî Eğitim Bakanlığı, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, smyrtmzhn@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8133-7956>

² Bilge Defne ALTAYLI, Millî Eğitim Bakanlığı, Öğrenci, bilgedefnealtayli@gmail.com

³ Muhammet Miraç TUNÇ, Millî Eğitim Bakanlığı, Öğrenci, tuncalanur@gmail.com

⁴ Elbruz Arda ÖZBEK, Millî Eğitim Bakanlığı, Öğrenci, elbruzarda2011@gmail.com

ROUSSEAU'DA YASALARIN YANILMAZLIĞI VE YASA KOYUCUNUN KONUMU**Ayman KARA**

Kırıkkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Bölümü, ORCID: ID/0000-0002-7493-0150

ÖZET

18. yüzyılda Fransa’da yaşamış bir düşünür olan Rousseau, siyasal düşünceler tarihinin en önemli düşünürlerinden biri olup fikirleri Fransız Devrimi başta olmak üzere pek çok toplumsal olayı etkilemiştir.

Rousseau’nun siyasal düşüncesinde *genel irade* kavramı önemli bir yer tutar. Ona göre genel irade halkın içerisinde bulunan bireylerin her birisinin özel iradelerinin toplamının oluşturduğu bir iradedir ve kişilerin özel iradelerinin toplamından daha fazla bir anlam ifade eder. Düşünür, genel iradenin her zaman doğruya götürdüğünü, yanılmaz bir niteliğe sahip olduğunu ve halkın ortak yararı yönünde işleyeceğini savunur. Bu da, tüm yurttaşların karar alma süreçlerine dahil olmasını ve alınan her kararın oylama yöntemiyle alınmasını gerektirir. Böylece alınan kararlar yasalara dönüşür ve yasama gücüne dayalı bir yönetim ortaya çıkar.

Rousseau’nun düşüncesinde egemen güç bu genel iradedir. Ancak düşünür bir yandan genel iradenin yanılmazlığını savunurken diğer yandan onun her zaman ortak iyiyi göremeyebileceğini, kendisi için iyi olanı tercih edemeyebileceğini ileri sürer. Bir çelişki olarak görünen bu durum için Rousseau’nun çözüm önerisi tarihte de örnekleri görülen ve yol gösterici olarak ortaya çıkmış olan rehber niteliğindeki yasa koyucu kişilerdir. Kişisel çıkarlardan arınmış, halkın iradesine yol gösterebilecek ve halkı ortak iyiye doğru yönlendirebilecek üstün bir kişilik olarak yasa koyucu kendisinde bir güç ve egemenliğe sahip değildir.

Bu çalışmada Rousseau’nun halkın iradesini egemen güç olarak tanıyan siyasal düşüncesi incelenecek, bu düşünce içerisinde genel iradenin durumu ele alınarak yasalara dayalı yönetimin niteliği ve yasa koyucunun konumu incelenecektir. Düşünürün, doğası gereği yanılmaz olarak konumlandığı genel iradenin yanılmasını engellemek için yasa koyucu bir kişiliğe ihtiyaç duyulduğunu dile getirmesinin bir çelişki olup olmadığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rousseau, yasa koyucu, genel irade, siyasal düşünceler tarihi

INFALLIBILITY OF LAW AND THE POSITION OF LEGISLATOR ACCORDING TO ROUSSEAU**ABSTRACT**

Rousseau, a philosopher that lived in 18th century France, is one of the most important philosophers in the history of political thoughts, and his ideas influenced many social events, especially the French Revolution.

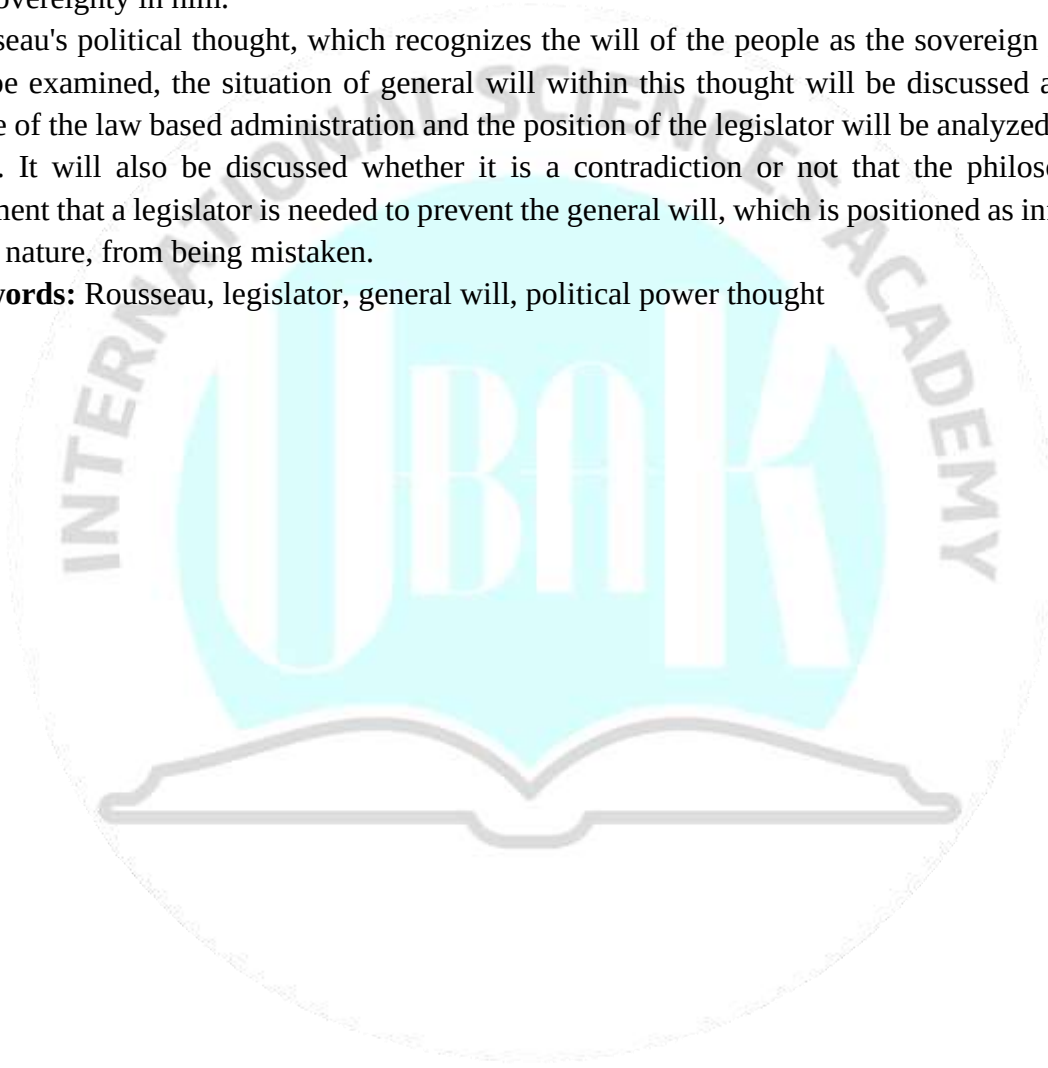
The term *general will* has an important place in the political thought of Rousseau. According to him, general will is the will of the people as a whole and has a more significant meaning than the sum of private wills of the individuals. The philosopher argues that the general will always leads to the truth, has an infallible quality and will work for the common interests of the people. Which requires all citizens to be involved in decision-making processes and that every decision

taken is made by voting. Thus, the decisions taken become laws and a government based on the legislative power emerges.

Sovereign power in Rousseau's idea is this general will. However, while the philosopher defends the infallibility of the general will on one hand, he argues that he may not always see the common interests and may not prefer what is good for him on the other hand. Solution proposal of Rousseau for this situation, which seems like a contradiction, are legislators, examples of whom were seen in the history and who have emerged as guides leading the way. The legislator, who is free from personal interests, who can guide the will of the people and lead the people towards the common interests as a superior personality, does not have power and sovereignty in him.

Rousseau's political thought, which recognizes the will of the people as the sovereign power, will be examined, the situation of general will within this thought will be discussed and the nature of the law based administration and the position of the legislator will be analyzed in this study. It will also be discussed whether it is a contradiction or not that the philosopher's statement that a legislator is needed to prevent the general will, which is positioned as infallible by its nature, from being mistaken.

Keywords: Rousseau, legislator, general will, political power thought

IMPACT OF COVID-19 RESULTED IN GLOBAL MIGRATION OF IMMIGRANTS

K.R.Padma

Assistant Professor, Department of Biotechnology, SriPadmavatiMahilaVisvaVidyalayam
(Women's) University, Tirupati, AP. Orcid no:0000-0002-6783-3248

K.R.Don

Reader, Department of Oral Pathology and Microbiology, Sree Balaji Dental College and
Hospital, Bharath Institute of Higher Education and Research (BIHER) Bharath University,
Chennai, Tamil Nadu, India

Abstract

Immigrants faced significant issues during the covid-19 crisis. COVID-19 outbreak has caused strict lockdown globally which showed significant impact on the mobility of immigrants and what role the government organizations played. The outburst of covid-19 began from December 2019 but increase in number of cases was acknowledged by WHO around March 20 which globally shook all population and led to severe economic crisis. Amongst, most affected were the immigrants who lost their jobs and unable to reach back to their hometown. Because of pandemic they had no alternative way to earn income and even lost security as well as safety. However, India is occupied with more number of migrant workers who were left unemployed due to lockdown globally. This poses great challenge among workers and increase in malnutrition among children as there was disruption in food supply chain. Nevertheless, the humanitarian organizations has instigated to reconsider the matter at the national migration policies, for offering support as well as security to migrants arriving from diverse parts of country. Therefore, our article primary aim is to concentrate on sufferings of immigrants and what social outcomes to mitigate their food insecurity existence and reduction of stress, pressure among migrants.

Key words: Immigrants, Pandemic, Malnutrition, Food supply chain, Food insecurity.

ÖRGÜTSEL SİNİZMİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ¹

¹Turab Efe ALBAYRAK -²Dr. Öğr. Üyesi İlknur UNCUOĞLU YOLCU

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi ORCID ID: 0000-0003-4315-0327

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü - ORCID ID: 0000-0001-8445-697

ÖZET

Günümüz örgüt anlayışında örgütün sürdürülebilirliği önem arz etmektedir, sürdürülebilirlik örgüt içerisinde yer alan unsurların birbirine olan uyumu ile alakalıdır, buradaki önemli yapıtaşlarından birisi ise örgüt üyelerinin örgüte olan bağlılığıdır. Örgütsel bağlılık, bünyesinde barınan her bireyin örgüt amaçlarını kendi amacıymış gibi benimsemesi, bu amaçlara ulaşabilmek için elinden geleni yapmaktan çekinmemesi ve örgüt içerisindeki yaşantısını devam ettirmekten hoşnut olmasıdır(Swales, 2002). Örgütsel bağlılık çalışan ve işveren için önemli faydalar barındırmaktadır, işveren için örgütsel bağlılığı yüksek olan çalışanlar örgüt hedeflerini gerçekleştirmede daha fazla rol sahibi olmaktadır, çalışan ise bağlılığı artıracak faktörlerden faydalanarak bağlılığının karşılığını alabilmektedir; çalışan maaşında iyileştirme, daha iyi koşullarda çalışma ortamı, aktif sosyal çalışma ortamı vb. faktörler bunların bazılarıdır. Şirketler için bağlılığı artırmak ve mevcut bağlılık düzeyini korumanın yanı sıra önemli olan bir diğer unsur da mevcut çalışan bağlılığını azaltan sebepleri bulmak ve bunları ortadan kaldırmaktır. Literatürde çalışanın bağlılığını zedeleyecek birçok unsur belirlenmiştir. Bu çalışmalarda ele alınan unsurlardan birisi de çalışmamıza konu olan Örgütsel Sinizmdir.

Sinizm ilk olarak 4. yüzyıl zamanında Eski Yunan’da bir yaşayış biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Dean Jr, Brandes ve Dharwadkar, 1998). Zamanla topluluk içerisinde etik olmayan davranışlara karşı gösterilen bir tavır olarak da literatürde kendisine yer bulmuştur. Dilimizde “kötümser tutum” “olumsuz düşünceler barındırma” gibi anlamlara yakın tutulmuş ve “insanların eylemlerinde diğerlerinin samimiyetine inanmayarak alaycı tavır sergilemeleri ve bunu alışkanlık yaparak hata arama yönelimi” olarak tanımlanmıştır. (Tokgöz ve Yılmaz, 2008) Örgütsel Sinizm de bu tanıma paralel olarak bireyin bulunduğu örgüte karşı olumsuz hisler barındırması ve bunu alaycı tutumla dışa vurumu olarak adlandırılabilir (Abraham, 2000). Literatürde örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılık arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür; ancak ihracat firması çalışanları üzerine uygulama gerçekleştiren az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu bakımdan çalışmanın temel amacını ihracat firması çalışanlarının örgütsel sinizm düzeylerinin, örgütsel bağlılıklarına olan etkisini ortaya koymak ve elde edilecek bulgular ışığında önerilerde bulunmak oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler : Örgütsel Bağlılık, Örgütsel Sinizm, Tutum, Çalışan Sinizmi.

¹ Bu çalışma, “İhracat Firmalarında Örgütsel Sinizmin Örgütsel Bağlılık Üzerine Etkisinin İncelenmesi” başlıklı Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde hazırlanan Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM MERKEZLERİNİN TÜRKİYE’DEKİ TARİHİ GELİŞİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Okur

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi, mukur@nny.edu.tr – 0000-0003-0211-8187

ÖZET

Alternatif uyuşmazlık çözümü alanındaki gelişmeler, alternatif yöntemlerin her geçen gün çeşitlenmesi ve giderek yaygınlaşması uyuşmazlık çözüm merkezlerini ortaya çıkarmıştır. Uygulamada hayata geçen bu merkezler, uyuşmazlık çözüm merkezi, alternatif uyuşmazlık çözüm merkezi gibi genel adlarla veya merkezde ağırlıklı olarak sunulan hizmete göre arabuluculuk merkezi, tahkim merkezi veya arabuluculuk tahkim merkezi gibi adlarla anılmaktadır. Uyuşmazlık çözüm merkezleri alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri konusunda toplumda farkındalık oluşturmak, kişileri alternatif yöntemler konusunda bilgilendirmek, alternatif yöntemlerin kullanımını yaygınlaştırmak, bu alandaki hizmetlerin sağlıklı, güvenli ve kaliteli bir şekilde sunulmasını sağlamak gibi çeşitli amaçlarla kurulmaktadır.

Türkiye’de uyuşmazlık çözüm merkezleri genel olarak tahkim, arabuluculuk ve karma bir yöntem olarak arabuluculuk-tahkim konusunda hizmet sunmaktadırlar. Ülkemizde alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri konusunda hizmet veren merkezler ilk olarak tahkim alanında İstanbul, Ankara ve İzmir’de oda ve birlikler bünyesinde kurulmuştur. 2015 yılından sonra ise bu merkezlere arabuluculuk konusunda hizmet veren arabuluculuk merkezleri eklenmeye başlamıştır. Arabuluculukla ilgili 2013 yılında Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu’nun yürürlüğü girmesi, tahkim alanında 2015 yılında İstanbul Tahkim Merkezi’nin kurulması önemli dönüm noktaları olmuştur. Tahkim merkezlerinin kurulması, tahkim kültürünün oluşturulması, tahkim yolunun bilinirliği ve kullanılabilirliğinin artırılması için tahkim yolunun bilinmediği ve yaygın olmadığı dönemlere dayanmaktadır. Arabuluculuk merkezlerin yaygınlaşması ise daha ziyade, arabuluculuk hizmetinin daha kaliteli ve kurumsal bir yapı altında sunulması gerekliliğinin ortaya çıktığı, bu konuda kanuni bir düzenlemenin de beklendiği, arabuluculuk kurumunun yaygınlaşması sonrasına rastlamaktadır.

Anahtar Kelimeler : Arabuluculuk, Tahkim, Alternatif Uyuşmazlık Çözümü, Uyuşmazlık Çözüm Merkezi, Arabuluculuk Tahkim Merkezi

HISTORICAL DEVELOPMENT OF DISPUTE RESOLUTION CENTERS IN TURKEY

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Okur

Nuh Naci Yazgan Üniversitesi,– 0000-0003-0211-8187

SUMMARY

The developments in the field of alternative dispute resolution, the diversification and widespread use of alternative methods day by day have revealed dispute resolution centers. In practice, these centers are referred to by general names such as dispute resolution center, alternative dispute resolution center, or by names such as mediation center, arbitration center, or mediation arbitration center, depending on the service offered mainly at the center. Dispute resolution centers are established for various purposes such as raising awareness in society about alternative dispute resolution methods, informing people about alternative methods, popularizing the use of alternative methods, and ensuring that services in this field are provided in a healthy, safe and high quality manner.

Dispute resolution centers in Turkey generally provide services in arbitration, mediation and mediation-arbitration as a mixed method. In our country, centers providing services on alternative dispute resolution methods were first established in the field of arbitration in Istanbul, Ankara and Izmir within the body of chambers and unions. After 2015, mediation centers providing mediation services began to be added to these centers. The entry into force of the Law on Mediation in Civil Disputes in 2013 on mediation and the establishment of the Istanbul Arbitration Center in 2015 in the field of arbitration have been important turning points. The establishment of arbitration centers dates back to the periods when the arbitration method was not known and was not common in order to establish the arbitration culture, to increase the awareness and usability of the arbitration method. The spread of mediation centers, on the other hand, coincides with the spread of the mediation institution, when the necessity of providing mediation services with a higher quality and under an institutional structure has emerged and a legal regulation is expected in this regard.

Keywords: Mediation, Arbitration, Alternative Dispute Resolution, Dispute Resolution Center, Mediation Arbitration Center

PERCEIVED EASE-OF-USE AND INTENTION TO USE E-GOVERNMENT SERVICES IN GHANA: THE MODERATING ROLE OF PERCEIVED USEFULNESS

Isaac Kofi Mensah

Ph.D. Candidate in Public Administration at the Department of Public Administration, School of Economy and Management, Harbin Institute of Technology, Harbin, China

Abstract:

Public sector organizations, ministries, departments and local government agencies are adopting e-government as a means to provide efficient and quality service delivery to citizens. The purpose of this research paper is to examine the extent to which perceived usefulness (PU) of e-government services moderates between perceived ease-of-use (PEOU) of e-government services and intention to use (IU) e-government services in Ghana. A structured research questionnaire instrument was developed and administered to 700 potential respondents in Ghana, of which 693 responded, representing 99% of the questionnaires distributed. The Technology Acceptance Model (TAM) was used as the theoretical framework for the study. The Statistical Package for Social Science (SPSS) was used to capture and analyze the data. The results indicate that even though predictors such as PU and PEOU are main determiners of citizens' intention to adopt and use e-government services in Ghana, it failed to show that PEOU and IU e-government services in Ghana is significantly moderated by the PU of e-government services. The implication of this finding on theory and practice is further discussed.

Keywords: E-government services, intention to use, moderating role, perceived ease-of-use, perceived usefulness, Ghana, technology acceptance model.

REFUGEE MOVEMENTS FROM TURKEY TO THE EUROPEAN UNION AFTER 2015 – THE ASSESSMENT OF IMPACT

Aitolgon Boronbaeva

University of Warsaw

ABSTRACT

Suddenly in 2015, huge number of people started to arrive in European Union applying for asylum from Middle East countries such as Syria, Afghanistan and Iraq as well as Turkey. Turkey has become the main gateway for the people, who seek to reach European countries, originating migration crisis in the region. Indeed, the EU has been one of the main attractive destination in search of international protection, freedom, democracy and peace for them. They have forced to flee their home countries due to war, armed conflicts, political persecution and human rights violations. This dramatic level of refugee movements has brought about great challenges for European Union and its member states, which the EU had to give adequate response. Previous relevant policies hadn't been established to manage with rapid change and wasn't adequate in order to deal with such as great influx of refugees. While, EU started to cope with newcomers, by establishing or improving asylum policies and legal frameworks, the unprecedented level of refugee movements has brought comprehensive impact on particularly in three areas such as political, social and economic on EU since 2015. The main objective of this paper is to assess the impact of refugee movements to the EU as a whole since 2015 until the present time from three different areas such as political, economic and social, by using qualitative single case study analysis.

Keywords : Refugee, Asylum Seeker, Migration Crisis, European Union, Middle East.

BİREYLERİN GENEL ÖZ YETERLİLİK ALGILARI VE ORGAN BAĞIŞI DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Dr. Ümit ARSLAN

Sağlık Bakanlığı, ORCID ID: 0000-0002-9781-3723

ÖZET

Bu çalışmada bireylerin genel öz yeterlik algısı ile organ bağışı davranışı arasındaki ilişki araştırılmıştır. Sosyal bilişsel modelde öz yeterlilik davranışın önemli bir belirleyicisidir. Çalışma anket yöntemi ile bir kamu hastanesinde, içerisinde çalışanlar, ayaktan hasta ve hasta yakınlarının oluşturduğu toplam 402 kişi üzerinde yapılmıştır. Araştırmada genel öz yeterlilik ölçeği ve araştırmacı tarafından hazırlanan 13 soruluk organ bağışı anketi kullanılmıştır. Araştırmaya katılanların yaş, cinsiyet ve çalışma durumu ile genel öz yeterlik algısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bununla birlikte eğitim durumuna göre ilköğretim mezunlarının genel öz yeterlik anketine verdikleri yanıtlar ile eğitim durumu lise, lisans ve yüksek lisans olanlar arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Diğer bir ifade ile eğitim durumu yükseldikçe genel öz yeterlilik algısı artmakta, eğitim durumu düştükçe genel öz yeterlilik algısı da azalmaktadır. Çalışma sonunda genel olarak öz yeterlik düzeyi ile organ bağışı bilgi tutum ve davranışları arasında ilişki anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Bu ilişki; bireylerin genel öz yeterlilik durumu ile organ bağışının gerekliliğine inanma ve organ bağışının nasıl yapılacağını bilme durumu arasında anlamlı bulunmuştur. Yine organ bağışında bulunmak isteme, tanımadığı kişilere de organ bağışında bulunma ve bir yakınının ölümü halinde organlarını bağışlama durumuna evet cevabı verenlerde ise öz yeterlilik ortalamalarının, hayır ve kararsızım diyenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Organ bağışını gerekli buluyor musunuz? sorusuna katılımcıların % 94'ü evet yanıtı vermiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılanların sadece % 46'sı organ bağışında bulunmak istediği, % 16,5'i bulunmak istemediği, % 36,8'inin ise kararsız durumda olduğu görülmüştür. Bu bulgulara göre bireylerin organ bağışına yönelik genel öz yeterliliklerinin yükseltilmesi için doğrudan ve dolaylı öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi, farkındalığın artırılması ve bilinçlendirmenin oluşturulması, bireylerin organ bağışına yönelik bilgi, tutum ve davranış üzerinde olumlu katkı yapacaktır. Bununla birlikte bireylerin organ bağışı davranışını organ bağışına özgü öz yeterlik özellikleri ile araştırmak için organ bağışı öz yeterlilik ölçeği oluşturulması da yararlı olacaktır.

Anahtar kelimeler; Genel Öz Yeterlik, Organ Bağışı, Organ Bağışı Davranışı.

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE GENERAL SELF-EFFICIENCY PERCEPTIONS AND THE ORGAN DONATION BEHAVIOR OF THE INDIVIDUALS

SUMMARY

In this study, the relationship between individuals' general self-efficacy perception and organ donation behavior was investigated. Self-efficacy is an important determinant of behavior in the social cognitive model. The study was conducted on 402 people, including employees, outpatients and their relatives, in a public hospital using the survey method. A general self-efficacy scale and a 13-question organ donation questionnaire prepared by the researcher were used in the study. There was no significant relationship between the age, gender and working status of the participants and their general self-efficacy perception. On the other hand, the relationship between the answers given to the general self-efficacy questionnaire of primary school graduates according to education level and those with high school, undergraduate and graduate education status was found to be statistically significant ($p < 0.05$). In other words, as the level of education increases, the perception of general self-efficacy increases, and as the level of education decreases, the perception of general self-efficacy also decreases. At the end of the study, it was observed that there was a significant relationship between the level of self-efficacy and organ donation knowledge, attitudes and behaviors. This relationship; It was found significant between the general self-efficacy of the individuals and the belief in the necessity of organ donation and the state of knowing how to donate. Again, it was observed that the self-efficacy averages of those who answered yes to the situation of wanting to donate organs, donating to people they do not know, and donating their organs in the event of the death of a relative were higher than those who said no or undecided. Do you find organ donation necessary? 94% of the participants answered yes to the question. However, only 46% of the participants in the study wanted to donate organs, 16.5% did not want to be involved, and 36.8% were undecided. According to these findings, arranging direct and indirect learning experiences, raising awareness and raising awareness in order to increase the general self-efficacy of individuals towards organ donation will make a positive contribution to the knowledge, attitude and behavior of individuals towards organ donation. In addition, it would be useful to establish an organ donation self-efficacy scale to investigate the organ donation behavior of individuals with their organ donation-specific self-efficacy characteristics.

Keywords; General Self-Efficacy, Organ Donation, Organ Donation Behavior.

“CHILD MENTAL IMAGES” BIBLIOMETRIC ANALYSIS**Abdulkadir DEMİR¹, Davut AÇAR²**¹ Hakkari University, Faculty of Theology, 0000-0003-4919-7396² Hakkari University, Vocational School of Health Services, 0000-0003-4877-9036**Abstract**

Imagination is seen as a part of the human thought system. It entered the literature as the 'Carpenter Effect' because of the studies conducted with imagery in the 19th century. The concept of mental imagery, which has been associated with different disciplines over time by researchers, has increased in scientific production. In this respect, this study was conducted with the keyword 'mental images in the child' and data taken from WoS. A descriptive survey model was used in this research. The data belong to the years 1986 – 2022, and the analysis of the data in the study was carried out with bibliometric parameters. Because of the analysis made, it was seen that the studies with the theme of 'mental images in the child' increased as the annual scientific production, the studies were mostly carried out by the USA on a country basis, and the most relevant author on the subject were 'Allan Reiss'.

Keywords: Mental images in the child, image, imagination.

“ÇOCUKTA ZİHİNSEL İMGELER” BİBLİYOMETRİK ANALİZ**Özet**

İmgeleme, insan düşünce sisteminin bir parçası olarak görülmektedir. Literatüre 19. yüzyılda imgeleme ile yapılan çalışmalar sonucu “Carpenter Etkisi” olarak girmiştir. Araştırmacılar tarafından zaman içerisinde farklı disiplinler ile ilişkilendirilerek güncelliğini koruyan zihinsel imgeleme kavramı bilimsel üretimde artışlar göstermiştir. Bu bakımdan bu çalışma “mental images in the child” anahtar kelimesi ile WoS’tan alınan veriler ile yürütülmüştür. Çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Veriler 1986 – 2022 yılları arasına ait olup çalışmada verilerin analizi bibliyometrik parametreler eşliğinde yapılmıştır. Yapılan analizler sonucu “mental images in the child” temalı çalışmaların yıllık bilimsel üretim olarak artış gösterdiği, çalışmaların yoğunluklu olarak ülke bazında ABD tarafından yapıldığı, konuya ilişkin en ilgili yazarın Allan Reiss olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Çocukta zihinsel imgeler, imge, imgeleme.

FONKSİYONEL KAMU HARCAMALARI AÇISINDAN G-20 ÜLKELERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: ÇOK BOYUTLU ÖLÇEKLEME ANALİZİ

Öğr. Gör. Onur KORKMAZ¹, Dr. Öğr. Üyesi Sevda KUŞKAYA², Dr. Pelin
GENÇOĞLU³

¹ Erciyes Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü,
Kayseri. <https://orcid.org/0000-0003-1712-2015>

² Erciyes Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü, Kayseri.
<https://orcid.org/0000-0003-4527-5713>.

³ Erciyes Üniversitesi Kayseri Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kayseri.,
<https://orcid.org/0000-0003-2985-2875>

ÖZET

Devletin görevini yerine getirebilmesi için yaptığı parasal harcamalar olarak tanımlanan kamu harcamaları, ülke ekonomileri için her zaman önemli bir role sahip olmuştur. Kamu harcamalarını; iktisadi, idari (organik) ve fonksiyonel olmak üzere farklı şekillerde sınıflandırmak mümkündür. Çalışmanın odak noktasını, kamu hizmetlerinin niteliğini dikkate alan fonksiyonel kamu harcamaları oluşturmaktadır. Fonksiyonel sınıflandırmada, kamu hizmetleri ile kamu harcamaları arasındaki ilişki ön planda tutulmaktadır. Bu sayede, kamu hizmetleri etkin bir şekilde finanse edilebilmekte ve herhangi bir sorun yaşanmadan hizmetlerin sürekliliği sağlanabilmektedir.

Özellikle son yıllarda; sanayi, teknoloji, enerji gibi kritik alanlarda meydana gelen gelişmeler, devletlerin bu alanlardaki sorumluluklarının artmasına yol açmıştır. Devletler bu sorumluluklarını ilişkin faaliyetlerini, kamu harcama araçlarından yararlanarak yürütülebilmektedir. Ayrıca belirtilen faaliyetlerin oranı, kamu harcamalarının devletler arasında farklılık göstermesine de neden olmaktadır. Bu bağlamda çalışma; G-20 ülkelerinin fonksiyonel kamu harcamaları açısından benzerlik veya farklılıklarını (yakınlık veya uzaklık) belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın amacı doğrultusunda grafik tabanlı istatistikî yöntemlerden birisi olan Çok Boyutlu Ölçekleme (ÇBÖ) Analizi kullanılacaktır. Bu yöntem, birimler ya da nesneler arası uzaklıkların daha az boyutlu bir uzayda grafiksel gösterimine imkân tanımaktadır. Çalışmanın analizinde, IMF veri tabanından elde edilen 10 fonksiyonel kamu harcaması kalemi (genel kamu hizmetleri, savunma, asayiş ve güvenlik, ekonomik işler, çevre koruma, konut ve sosyal olanaklar, sağlık, dinlenme, kültür ve din, eğitim harcamaları, sosyal koruma) G-20 ülkeleri için 2019 yılı dikkate alınarak araştırılacaktır. Analiz sonucunda ülkelerin ekonomik gelişmişlik düzeylerinin, koordinat sisteminde alacakları konum açısından etken bir role sahip olması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Kamu harcamaları, G-20 ülkeleri, İstatistiksel analiz, Çok boyutlu ölçekleme analizi.

Evaluation of G-20 Countries in Terms of Functional Public Expenditures: Multidimensional Scaling Analysis

ABSTRACT

Public expenditures, which are defined as monetary expenditures made by the state to implement its duty, have always had an important role in the country's economy. It is possible to classify public expenditures in different ways as economic, administrative (organic), and functional. The focus of the study is on functional public expenditures that take into account the quality of public services. In the functional classification, the relationship between public services and public expenditures is prioritized. In this way, public services can be financed effectively and the continuity of services can be ensured without any problems.

Especially in recent years, developments in critical areas such as industry, technology, and energy have led to an increase in the responsibilities of states in these areas. States can carry out their activities related to these responsibilities by making use of public expenditure instruments. Also, the rate of these activities causes public expenditures to differ between states. In this context, the paper aims to determine the similarities or differences (closeness or distance) of the G-20 countries in terms of functional public expenditures. Multidimensional Scaling (MDS) Analysis, one of the graphics-based statistical methods, will be used for the research. This method allows the graphical representation of distances between units or objects in a less dimensional space. In the analysis of the paper, 10 functional public expenditure items (general public services, defense, public order and safety, economic affairs, environmental protection, housing, and community amenities, health, recreation, culture and religion, expenditure on education, social protection) obtained from the IMF database will be investigated for the G-20 countries by considering the year 2019. As a result of the analysis, it is expected that the economic development levels of the countries will have an active role in terms of their position in the coordinate system.

Keywords: Public expenditures, G-20 countries, Statistical analysis, Multidimensional scaling analysis.

TÜRKİYE’DE COVID-19 PANDEMİSİNİN KOBİ’LER ÜZERİNE ETKİLERİ**Prof. Dr. Hacı Yunus TAŞ¹, Sinan ÇEPNİ²**¹ Yalova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 0000-0003-3163-9416² Yalova Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 0000-0002-5507-1135**ÖZET**

COVID-19 pandemic (Kovid -19 bulaşıcı hastalığı) Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve hızlı bir yayılım göstererek Dünya genelinde etkili olmuştur. 2020 Mart ayı itibarı ile Türkiye’de ilk vaka ortaya çıkmıştır. Günümüzde Covid-19 halen her alanda etkisini sürdürmektedir. Diğer yandan pandemi en çok etkisini iktisadi alanda göstermiştir. Bu durum çalışma hayatını sekteye uğratmıştır. Nitekim salgının yayılım hızını ve etkisini azaltmak amacıyla; sosyal izolasyon, uzaktan çalışma, kısa çalışma, kısmi kapanma gibi özellikle bazı hizmet sektörünü içine alan bir dizi önlemler alınmıştır. Ekonominin en önemli yapı taşlarından biri olan KOBİ’ler ise bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Özellikle hizmet sektöründe yaşanan kapanmalar bu durumu daha da belirgin hale getirmiştir.

Bu çalışmada pandemi sürecinde meydana gelen ekonomik sorunlar üzerinde durulacak ve bu sorunların KOBİ’ler üzerindeki etkileri ile ilgili olarak yazılan raporlar ve araştırmaların sonuçları incelenerek değerlendirilecektir. Çalışmanın sonuç bölümünde ise alınan önemlerin sonuçları değerlendirilecek ve gerekli görülmesi halinde başka ne önlemlerin alınabileceği değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: KOBİ’ler, Covid-19, Evden Çalışma, İstihdam, Üretim

THE EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE SMALL AND MEDIUM SIZED ENTERPRISES (SMES) IN TURKEY**ABSTRACT**

The COVID-19 pandemic (Covid-19 infectious disease) emerged in the city of Wuhan, China, and spread rapidly around the world. The first case emerged in Turkey in March 2020. The Covid-19 still continues its effects in every field in our present day. On the other hand, the pandemic showed its greatest effect in the economic field, which disrupted working life. As a matter of fact, a number of measures were taken, including social isolation, remote working, short-time working, and partial closure, especially in some service sectors to reduce the spread rate and effect of the pandemic. SMEs, which are among the most important building blocks of the economy, were affected by this situation negatively. Especially the closures in the service sector made this even more evident.

In the present study, the economic problems, which occurred during the pandemic process, will be discussed and the results of the reports and researches written on the effects of these problems on SMEs will be evaluated. The results of the measures will be evaluated and if

necessary, what other measures can be taken will be evaluated in the conclusion part of the study.

Keywords: SMEs, Covid-19, Work from home, Employment, Production

BARRIERS TO INITIATING INDUSTRY 4.0 IN MANUFACTURING SUPPLY CHAINS OF UGANDA

Sheila Maureen BIRUNGI

Ankara Yildirim Beyazit University

ABSTRACT

Most developing countries such as Uganda, whose manufacturing industries are mostly engaged in the production of low-value-added goods such as processed foods, tobacco, and beverages, are still using low technologies to achieve most of their operations. However, the government in Uganda is attempting to make several policy improvements by building an infrastructure to implement Industry 4.0 technologies in manufacturing supply chains. Despite the drivers for Industry 4.0, note that there are also several impediments to Industry 4.0 implementations. Yet, there is a lack of research on the barriers to Industry 4.0 adoption in manufacturing supply chains of developing countries including Uganda. Hence, the goal of this paper is to examine the barriers to Industry 4.0 adoption in the manufacturing supply chains of Uganda. To this end, first, the barriers will be identified using a literature review and experts' input. Then, the relationships between these barriers will be analyzed based on the opinions of industry experts using Grey-DEMATEL technique. Finally, the implications of the study will be discussed on how to effectively implement Industry 4.0 in manufacturing supply chains of Uganda.

Keywords: Industry 4.0, Barriers, Grey-DEMATEL, Manufacturing supply chains, Uganda

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİ VE NÜFUSUN ÇEVRESEL BOZULMA ÜZERİNE ETKİSİ

Neslihan URSAVAŞ¹, Aykut YAĞLIKARA²

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF Fakültesi, ORCID ID:0000-0001-9922-9662

²Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF Fakültesi, ORCID ID:0000-0001-6728-2477

ÖZET

Çevresel bozulma ülkelerin çevre ve ekonomi politikalarını etkileyen önemli bir konudur. Literatürde çevresel bozulmanın ekonomik büyüme, ticari açıklık, küreselleşme, sürdürülebilir kalkınma gibi ekonomik belirleyicilerine odaklanan pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan birçoğu çevresel bozulmanın bir göstergesi olarak karbon dioksit emisyonu ve ekolojik ayak izini kullanmaktadır. Bu çalışmanın amacı 90 gelişmekte olan ülkede 1992-2018 dönemi için kentsel nüfus ve yenilenebilir enerji tüketiminin çevresel bozulma üzerindeki etkisini AMG yöntemi ile test etmektir. Bu bağlamda literatürden farklı olarak çevresel bozulma değişkeni için kişi başı sera gazı emisyonu kullanılmaktadır. Çalışmada ilk olarak seriler arasında yatay kesit bağımlılığı ve eğim katsayısının homojen olup olmadığı test edilmektedir. Elde edilen bulgulara göre seriler arasında hem yatay kesit bağımlılığı hem de eğim katsayısının heterojen olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle yatay kesit bağımlılığı ve heterojenliği dikkate alan Westerlund (2007) koentegrasyon testi yapılmaktadır. Buna göre seriler uzun dönemde eşbütünleşiktir. Son olarak seriler arasındaki uzun dönemli ilişkinin tahmini için AMG (Artırılmış Ortalama Grup Tahmincisi) metodu uygulanmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, yenilenebilir enerji tüketimi kişi başı sera gazı emisyonunu negatif etkilerken, kentsel nüfustaki artış kişi başı sera gazını pozitif etkilemektedir. Diğer bir ifadeyle uzun dönemde gelişmekte olan ülkelere toplam enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payı arttıkça kişi başı sera gazı emisyonu azalırken, kentsel nüfustaki artış kişi başı sera gazı emisyonunu artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevresel Bozulma, Sera Gazı Emisyonu, Yenilenebilir Enerji, Kentsel Nüfus, AMG Yöntemi.

ABSTRACT

Environmental degradation is an important issue that affects the environmental and economic policies of countries. Numerous studies focus on the economic determinants of environmental degradation such as economic growth, trade openness, globalization, and sustainable development in the literature. Many of these studies use carbon dioxide emissions and ecological footprint as a proxy for environmental degradation. The aim of this study, testing the impact of renewable energy consumption and urban population on environmental degradation

¹ Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, 0000-0001-9922-9662

² Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, 0000-0001-6728-2477

across 90 developing countries over 1992-2018 using AMG (Augmented Mean Group) method. In this context, we use greenhouse gas emissions per capita as an indicator of environmental degradation different from the literature. Firstly, we apply to test cross-sectional dependence and homogeneity across variables. According to the findings, it is observed that there is both cross-sectional dependence and the slope coefficient is heterogeneous between variables. For this reason, the Westerlund (2007) cointegration test, which considers cross-sectional dependence and heterogeneity, is followed. The findings show that variables are cointegrated in the long run. Finally, we apply the AMG methods to estimate the long-term relationship between variables. The results indicate that while renewable energy consumption affects greenhouse gas emissions per capita negatively, an increase in urban population affects greenhouse gas emissions per capita positively. In other words, while an increase in the share of renewable energy in total energy consumption decreases greenhouse gas emissions per capita, an increase in urban population increases greenhouse gas emissions per capita for developing countries in the long run.

Keywords: Environmental Degradation, Greenhouse Gas Emissions, Renewable Energy, Urban Population, AMG Method.

THE CAVE PAINTINGS OF LIBYC INSCRIPTIONS OF TIFRA, KABYLIA, ALGERIA

Samia Ait Ali Yahia

Department of Language and Amazigh Culture, University Mouloud Mammeri,
Tizi-Ouzou, Algeria

Abstract:

The Tifra site is one of 54 sites with rock paintings discovered in Kabylia (Algeria). It consists of two shelters: Ifran I and Ifran II. From an aesthetic point of view, these two shelters appear poor. It shows a human silhouette, a hand, enigmatic designs and especially Libyc inscriptions. The paint used, is the natural red ocher. Today, these paintings are threatened by the frequentation of tourists to the sites as well as by the degradation which result from it. It is therefore vital to us to list and analyze these paintings before they disappear. The analysis of these paintings will be focused on the epigraphic and iconographic level and their meanings.

Keywords: Cave painting, Libyc inscription, conservation, valorization.

YENİLENEBİLİR ENERJİ TÜKETİMİNİN EKOLOJİK AYAK İZİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MERCOSUR ÜLKELERİ ÖRNEĞİ

Uğur URSAVAŞ

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İİBF, ORCID ID: 0000-0003-1918-1457

ÖZET

Son dönemde çevresel kirlenmeyi etkileyen faktörler birçok çalışma tarafından incelenmektedir. Gelişmekte olan MERCOSUR (Güney Amerika Ortak Pazarı) ülkeleri küresel çevresel kirlenmede önemli bir role sahiptir. Bu çalışmada, MERCOSUR ülkelerinde (Brezilya, Arjantin, Uruguay, Paraguay, Venezuela), 1990-2016 döneminde, yenilenebilir enerji tüketiminin kişi başına ekolojik ayak izi üzerindeki etkisi incelenmektedir. Çalışmada Panel AMG (Augmented Mean Group) yöntemi kullanılmaktadır. Elde edilen bulgular, tüm panel örnekleminde, beklenildiği yönde, yenilenebilir enerji tüketimindeki artışın kişi başına ekolojik ayak izini azalttığını göstermektedir. Kontrol değişkeni olarak kullanılan kişi başına gelir ile ekolojik ayak izi arasında tüm panel örnekleminde anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Ancak kişi başı gelir ve yenilenebilir enerji tüketiminin ekolojik ayak izi üzerindeki etkisinin ülkeler özelinde farklılaştığı gözlemlenmektedir. Arjantin, Brezilya ve Venezuela’da kişi başına gelir ile kişi başına ekolojik ayak izi arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki tespit edilirken, Brezilya, Uruguay ve Paraguay’da yenilenebilir enerji ile kişi başı ekolojik ayak izi arasında negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik ayak izi, MERCOSUR ülkeleri, Panel AMG.

IMPACT OF RENEWABLE ENERGY CONSUMPTION ON ECOLOGICAL FOOTPRINT: EVIDENCE FROM MERCOSUR COUNTRIES

ABSTRACT

In recent years, numerous studies have investigated the factors affecting environmental degradation. MERCOSUR (The Southern Common Market) countries, as developing countries, have an important role in global environmental quality. This study investigates the impact of renewable energy consumption on the ecological footprint in MERCOSUR (Argentina, Brazil, Paraguay, Uruguay, Venezuela) countries over the period 1990-2016. The Panel AMG (Augmented Mean Group) methodology is used in the study. The results show that an increase in renewable energy consumption decreases the ecological footprint, as expected for the full panel sample. The results also show that there is no significant relationship between GDP per capita used as a control variable. However, the impacts of GDP per capita and renewable energy consumption on ecological footprint differ for each country. While the results show a significant and positive relationship between GDP per capita and ecological footprint for Argentina, Brazil, and Venezuela, there is a negative and significant link between renewable energy consumption and ecological footprint in Brazil, Paraguay and Uruguay.

Keywords: Ecological footprint, MERCOSUR countries, Panel AMG.

TÜRKİYE’NİN DOĞAL GAZ STRATEJİSİ: YÜZER SIVILAŞTIRILMIŞ DOĞAL GAZ (LNG) DEPOLAMA VE GAZLAŞTIRMA ÜNİTESİNİN (FSRU) GELİŞİMİ

LATİF EMRE ŞENARAN¹
GALİP AFŞIN RAVANOĞLU²

ÖZET

Son yıllarda enerji güvenliği ülkelerin çözmesi gereken mühim bir mesele olmaktadır. Bunun nedeni kaynakların kullanımının temel ihtiyaç olması ve kaynakların diğer enerji kaynaklarının üretilmesinde kullanılmaktadır. Doğal gaz, konut, sanayi ve ulaşım sektörlerinin yanında aynı zamanda elektrik üretiminde de kullanılmaktadır. Doğal gazın boru hatları yardımıyla sürekli, kesintisiz ve ilk yatırım maliyetleri dışında daha az maliyetle tedarik edilebilmesi önemli avantajlar oluşturmaktadır. Ancak bütün bunlara rağmen ithal edilen ülkeye olan bağımlılık enerji güvenliği açısından risk oluşturmaktadır. Ülkeler enerji güvenliklerini güçlendirmek ve uluslararası doğalgaz fiyatlarındaki dalgalanmalardan faydalanmak amacıyla spot piyasadan LNG (Sıvılaştırılmış Doğal Gaz) almayı tercih edebilmektedirler. LNG (Sıvılaştırılmış Doğal Gaz) sayesinde kaynak ve güzergâh çeşitliliği artmaktadır. Sıvılaştırılmış doğal gaz terminallerde tekrar gaz hâline getirilerek muhafaza edilebilmekte ve şebekeye sunulabilmektedir. Bunun için Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) yatırımları ile doğal gaz ithali için çeşitli bir yol oluşturmaktadır.

Türkiye’nin, Nijerya ve Cezayir gibi ülkelerle uzun süreli LNG anlaşmaları bulunmaktadır. Türkiye doğal gaz konusunda pek çok önemli projeyi hayata geçirmeye çalışmaktadır. Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi Türkiye’nin önemli yatırımlarından birisi olarak ön plana çıkmaktadır. Çalışmanın amacı LNG ithal terminali, Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi ve Türkiye’nin enerji güvenliğini, enerjide LNG’nin önemi ve Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi yatırımlarını ve gelişimini incelemektir. Yapılan araştırma sonucunda Türkiye doğal gaz ithalatını çeşitlendirmek ve geliştirmek için projelerini son yıllarda daha da hızlandırdığı gözlemlenmiştir. Türkiye Dörtüyl FSRU terminali ile tedarik ve sistem güvenliği sağlamak için 170.000 m³ sıvılaştırılmış doğal gaz depolama ve günlük maksimum 28 milyon m³ gazlaştırma kapasitesine sahip terminal devreye alınmaktadır. Ayrıca yapımı devam etmekte olan Saros FSRU terminali ile bu kapasite daha da artması beklenmektedir. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı ilk FSRU gemisini kullanmaya başlamıştır. Ertuğrul Gazi FSRU gemisinin LNG depolama kapasitesi 170.000 metreküptür. Gaz hacmi 102 milyon metreküptür. Ertuğrul Gazi gemisinin gazlaştırma kapasitesi günlük 28 milyon metreküptür. FSRU tesisleri ile artık farklı kaynak ülkelerden veya spot piyasalardan boru hattına bağlı kalmadan doğal gaz tedarik edilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Enerji Güvenliği, FSRU, LNG, Türkiye

¹ Latif Emre Şenaran, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5881-4862>.

² Galip Afşın Ravanoğlu, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, , ORCID: 0000-0001-5485-4384

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BİRİNCİ DÖNEMİNDE EĞİTİMCİ MİLLETVEKİLLERİ VE FAALİYETLERİ

Şevval KAPLAN¹, Mustafa GÜNDÜZ²

¹Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ORCID ID: 0000-0002-9679-8285

²Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

ORCID ID: 0000-0003-1706-9920

ÖZET

Öğretmenlik mesleği geçmişten günümüze en mühim meslekler arasındadır. Öğretmenlik mesleğinin önemli olmasındaki temel unsur bir milletin geleceğini oluşturan yeni nesillerin yetiştirilmesindeki üstlendikleri rollerdir. Ancak bu asıl rollerinin yanında öğretmenler, toplumların değişmesinde ve gelişmesinde de rol model olarak, eğitimci kişilikleri ile topluma öncülük etmektedirler. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında da öğretmenlerin üstlendikleri toplumsal roller önemli boyutlardadır. Kurtuluş Savaşı dönemi, hem milli mücadele dönemini hem de Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne dönüşüm dönemini ifade etmektedir. Bu değişim ve dönüşüm sürecinde eğitim kurumlarının ve bu kurumlarda görev yapan eğitimcilerin büyük önemi bulunmaktadır.

1918-1923 dönemi bir ölüm kalım ve varoluş mücadelesinin verildiği, çok çetin bir dönemi ifade etmektedir. Milli mücadelenin verildiği Kurtuluş Savaşı'nın zorlu koşulları altında öğretmenler, görevlerini yerine getirmeye çalışırken, zorlu koşullarla birlikte mücadele etmek için cemiyetler kurmuşlardır. Kurdukları bu cemiyetlerle Kurtuluş Savaşı'na ve bağımsızlığa tam destek vermişlerdir. Aynı zamanda öğretmenler milli mücadele ruhunun topluma yayılmasında ve işgale karşı direnişe öncülük etmişlerdir. Özellikle İzmir işgal edildikten sonra pek çok protesto mitingi düzenlenmiş, öğretmenler bu mitinglerde ön saflarda yer alarak vatan ve millet için her türlü özveriye hazır olduklarını göstermişlerdir. Ayrıca Anadolu'da bölgesel savunma teşkilatlarının oluşturulmasında da önemli roller üstlenen öğretmenler Erzurum Kongresi'nin düzenlenmesinde de aktif rol üstlenmişlerdir.

Ulusal egemenliği vurgulayan İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) farklı meslek gruplarından milletvekilleri yer alırken, bu milletvekilleri içerisinde yüzde 10 oranında

öğretmenler de yer almışlardır. İlk TBMM’de yer alan bu öğretmen vekiller, yeni Türkiye’nin kurulmasına önemli katkı sağlamışlardır.

Bu çalışmada, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin kurulmasında önemli rolleri bulunan eğitimci siyasetçiler olarak öğretmen kökenli milletvekillerinin faaliyetleri ve yaşamları ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlk Türkiye Büyük Millet Meclisi, Öğretmen Milletvekilleri

SEKİZİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN RUTİN OLMAYAN PROBLEMLERİ ÇÖZME DÜZEYLERİ ¹

Büşranur KAYA ¹, Dr. Öğr. Üyesi Serbay DURAN ², Doç. Dr. Ümit DURUK ³

¹ Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 0000-0003-2245-7506

² Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 0000-0002-3585-8061

³ Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 0000-0002-9079-9367

ÖZET

Problemler çeşitli şekillerde sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmalardan biri kapalı tip yani ders kitaplarında yer alan alıştırma olup bunlar rutin ve rutin olmayan problemler olarak ikiye ayrılmaktadır. Rutin problemler dört işlem kullanılarak çözülebilen ve gerçek hayatta karşılaştığımız olayların soruya dönüştürülmüş hali olarak bilinirken; rutin olmayan problemler dört işlemin yeterli olmadığı, kişinin daha önce kullandığı yöntemlerle çözülemeyen, akıl yürütme, ilişki kurma gibi becerilerin kullanılmasını gerektiren problemlerdir. Rutin olmayan problemlerde amaç doğru yanıtı ulaşmak değil sonuca ulaşırken hangi becerilerin kullanıldığının farkına varmaktır. Yani rutin olmayan problemler rutin problemlere göre daha fazla düşünme gerektiren ve sonuç için çözüm yolunun net bilinmediği karışık yollarla çözüme ulaşılabilen problemlerdir. Bu problemlerin çözümüne ilişkin becerilerin ne düzeyde kazandırıldığı karmaşık günlük yaşamın ortaya çıkardığı yeni problemlere yanıt bulunması adına önemli hale gelmiştir.

Bu araştırmanın amacı öğrencilerin rutin olmayan problemleri çözme düzeylerinin belirlenmesi ve belirlenen bu düzeylerin öğrencilerin öğrenim gördükleri okulların akademik başarı düzeyine göre farklılaşma durumunun incelenmesidir. Bu doğrultuda, ilgili araştırma problemlerinin çözümü adına bu araştırma tarama modeli üzerinden yürütülmüştür. Örnekleme iki farklı akademik başarı düzeyine sahip okullarda öğrenim görmekte olan sekizinci sınıf öğrencileri yer almaktadır. Veriler araştırmaya katılan 102 öğrenciden Sekizinci Sınıf Problem Çözme Testi aracılığıyla toplanmıştır. Bu testten elde edilen verilerin analizi doğru, çözümü doğru ilerleyen ve hatalı/yanıtsız kategorileri üzerinden sırasıyla 2, 1 ve 0

¹ Dipnot: Bu araştırma birinci yazarın yüksek lisans tezine ait veriler kullanılarak üretilmiştir.

puanlarının verilmesiyle yapılmıştır. Sonrasında, elde edilen toplam puanlara göre öğrenciler çok düşük, düşük, orta ve yüksek kategorilerine atanmıştır. Araştırma sonucunda, akademik başarısı yüksek olan okullardaki öğrencilerin, elde ettikleri puanların beklenen puanlardan düşük olmasına karşın, rutin olmayan problemlerin çözümünde daha iyi oldukları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rutin olmayan problemler, akademik başarı, sekizinci sınıf öğrencileri.

ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE YÖNELİK MOTİVASYON İNANÇLARI İLE MATEMATİK VE MATEMATİK ÖĞRETİM KAYGILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dr. Öğr. Üyesi Osman ÇİL

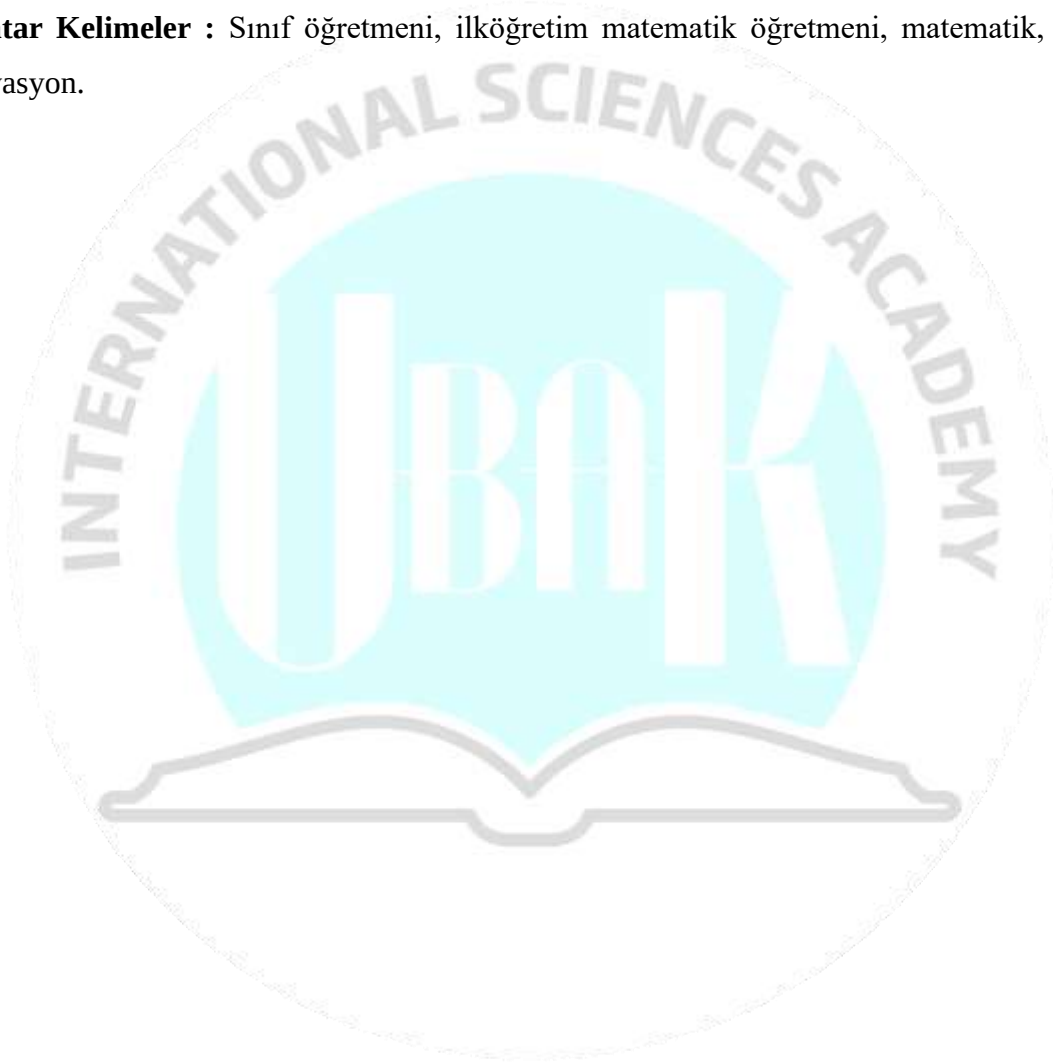
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, ORCID ID: 0000-0001-5903-9864

ÖZET

Bu nicel çalışmanın amacı öğretmenlerin mesleğe yönelik motivasyon inançları ile matematik ve matematik öğretim kaygıları arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır. Çalışmanın katılımcılarını 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde çevirim içi anketleri yanıtlayan 464 gönüllü öğretmen oluşturmaktadır. Veri analizi süreci kapsamında öğretmenlerinin mesleğe yönelik motivasyon inançları ile matematik ve matematik öğretimi kaygı düzeyleri mezun olunan program türü değişkeni açısından tek yönlü ANOVA testi ile incelenmiş, öğretmenlerin mesleğe yönelik motivasyon inançları ile matematik ve matematik öğretimine yönelik kaygı düzeyleri arasındaki ilişki ise Pearson korelasyon katsayıları hesaplanarak araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ilköğretim matematik öğretmenlerinin matematik kaygı düzeylerinin sınıf ve alan dışı bir bölümden mezun öğretmenlere göre ilköğretim matematik öğretmenleri lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Benzer şekilde sınıf öğretmenlerinin matematik kaygı düzeylerinin alan dışı bir bölümden mezun öğretmenlere göre sınıf öğretmenlerinin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin matematik öğretimine yönelik kaygı ve öğretime yönelik motivasyon düzeylerinin ilköğretim matematik öğretmenlere göre sınıf öğretmenlerinin lehine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı anlaşılmıştır. Öğretmenlerin mesleğe yönelik motivasyon inançları ile matematik ve matematik öğretim kaygıları arasında negatif yönlü bir ilişki ortaya çıkarken, öğretmenlerin matematik ve matematik öğretimi kaygıları arasında ise pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna görülmektedir. Sınıf ve alan dışı bölümlerden mezun olan öğretmenlerin matematik dersine yönelik kaygılarının ilköğretim matematik öğretmenlerinden daha fazla olduğu göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu öğretmenlerin matematik alan bilgilerinin geliştirilmesine ve matematiksel becerilerinin artırılmasına yönelik hizmet içi eğitim fırsatlarının sunulmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. İlköğretim matematik öğretmenlerinin matematik kaygılarının sınıf öğretmenlerine göre daha az olmasına rağmen, matematik öğretimi

sürecine yönelik kaygılarının daha yüksek olması, ilköğretim matematik öğretmenlerinin matematik öğretime yönelik kaygılarının azaltılması için gerekli hizmet içi eğitim fırsatlarının sunulmasının önemini ortaya koymaktadır. Sınıf öğretmenliği ve ilköğretim matematik öğretmenliği lisans programında yer alan matematik ile ilişkili derslerin YÖK tanımlarının matematik ve matematik öğretimi kaygıları dikkate alınarak tekrar düzenlenmesi ise lisans eğitimi sırasında öğretmen adaylarının sahip olabilecekleri kaygıların azaltılmasında fırsatlar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler : Sınıf öğretmeni, ilköğretim matematik öğretmeni, matematik, kaygı, motivasyon.

EBRU SANATININ ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN SINAV STRESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Ayhan BULUT

Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ordu. 0000-0001-6482-8032

Özet

Canlının çevresinde algılamış olduğu olumlu ve olumsuz durumlara karşı verdiği fiziksel ve duygusal tepkilere stres denir. Stresin öğrenciler üzerinde birçok olumsuz etkisi mevcuttur. Bunların en başında okul başarısında düşme, uykusuzluk, yalnızlık gelmektedir. Öğrencilerdeki stresin en önemli kaynaklarından birisi tabi ki sınav stresidir. Bu çalışmanın amacı; 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında Erzurum ilinde farklı türde ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin, sınav stresi düzeylerini tespit etmek ve deney grubu öğrencilere verilen ebru sanatının sınav stresi düzeyine etkisini araştırmaktır. Karma yöntem ile yürütülen bu çalışma nicel ve nitel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ve deneysel desen modeli kullanılarak hazırlanmıştır. Erzurum ilinden basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile belirlenen 289 öğrenci örneklem seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak sınav stresi ölçeği kullanılmıştır. Anket ve ölçek cevapları "SPSS 22,0 istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Ölçekten toplanan veriler normal dağılım gösterdiğinden parametrik testlerden t testi, tek yönlü anova testi ve post hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır.

Sonuç olarak cinsiyete ve okul türüne göre sınav stresi düzeylerinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Nitelikli liselerde sınav stresi düzeyi fazla çıkarken, meslek liselerinde düşük düzeyde çıkmıştır. Ebru sanatı eğitimi verilen öğrenciler ve kontrol grubu öğrencilerin eğitim başlamadan sınav stresi ölçeğinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmezken eğitim sonunda ebru sanatı eğitimi alan öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

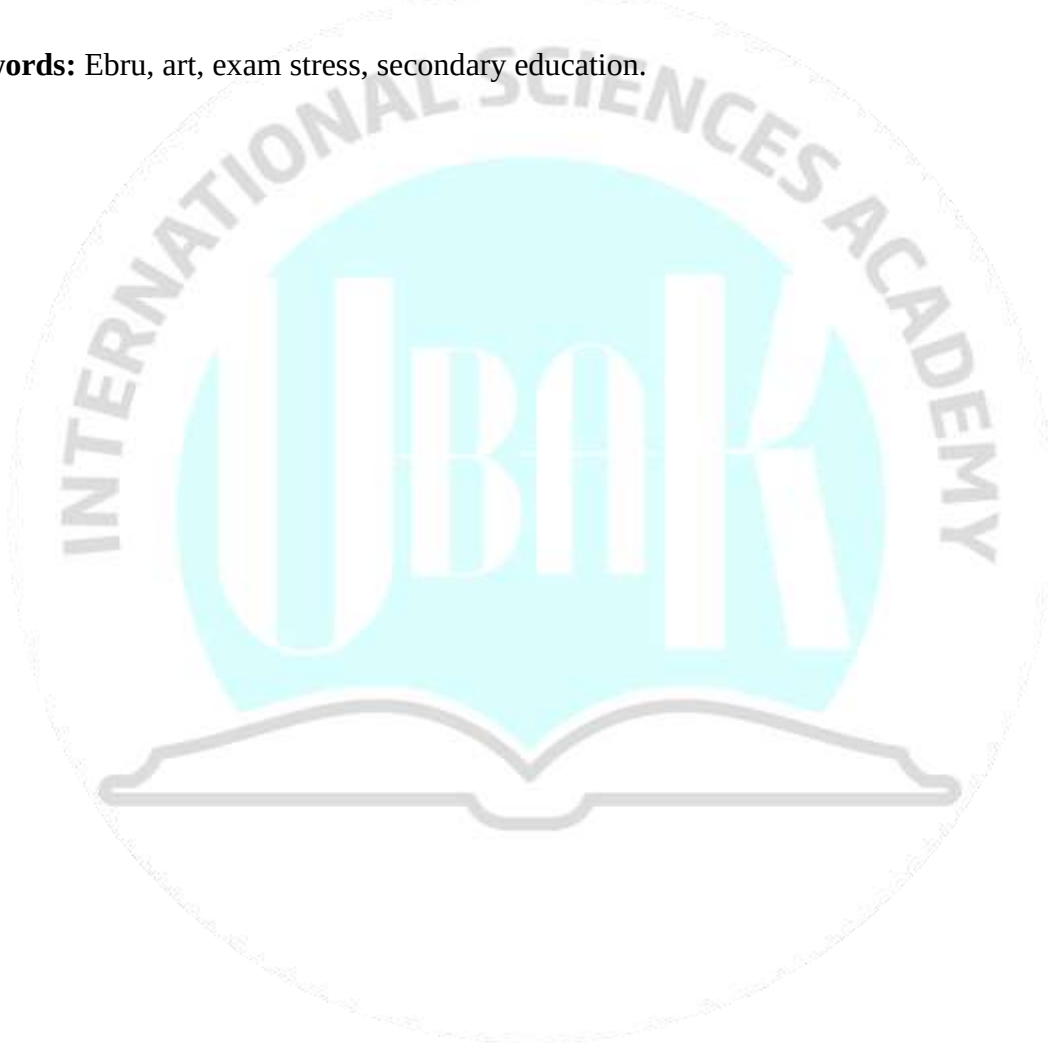
Anahtar Kelimeler: Ebru, sanat, sınav stresi, ortaöğretim.

ABSTRACT

Stress is the physical and emotional reactions of the living thing to the positive and negative situations that it perceives in its environment. Stress has many negative effects on students. The most important of these are the decrease in school success, insomnia and loneliness. Of course, one of the most important sources of stress in students is exam stress. The aim of this study; The aim of this study is to determine the exam stress levels of students studying in different types of secondary schools in Erzurum in the 2019-2020 academic year and to investigate the effect of the art of marbling given to the students in the experimental group on the level of exam stress. This study, which was carried out with the mixed method, was prepared by using the relational survey model and experimental design model, which are among the quantitative and qualitative research methods. A sample of 289 students determined by simple random sampling

method from Erzurum province was selected. Exam stress scale was used as a data collection tool in the research. Questionnaire and scale responses were analyzed by means of the "SPSS 22.0 statistical program. Since the data collected from the scale showed normal distribution, t-test, one-way anova test, and Tukey test, which is one of the post hoc tests, were used. As a result, it has been determined that there is a significant difference in exam stress levels according to gender and school type. While the level of exam stress is high in qualified high schools, it is low in vocational high schools. While there was no significant difference between the scores of the students in the marbling art education and the control group students from the exam stress scale at the beginning of the education, a significant difference emerged in favor of the students who received the art of marbling at the end of the education.

Keywords: Ebru, art, exam stress, secondary education.

ÖĞRETMEN ADAYLARININ HİZMET ÖNCESİ EĞİTİM SÜREÇLERİNİN AKADEMİK OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr.Öğrt.Üyesi. Ayhan BULUT¹, Dr.Öğrt.Üyesi. Memet KUZEY²

¹Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Orcıd. 0000-0001-6482-8032

²Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Orcıd. 0000 0002 9866 8134

ÖZET

İçinde bulunduğumuz çağda eğitim sistemlerinin temel amacı düşünen, eleştiren, sorgulayan, araştıran, problem çözebilen üst düzey düşünme becerilerine sahip bireyler yetiştirmektir. Çağın ihtiyaç duyduğu donanımlı bireyleri yetiştirmek ve toplumları istenilen şekilde inşa etmek ancak alanında iyi yetişmiş öğretmenlerle mümkündür. Öğretmenlik mesleği açısından en önemli sorunlardan birisi öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimleri sürecinde etkin bir şekilde yetiştirilmesidir. Bu çalışma eğitim fakültelerinde görev yapan akademisyenlerin öğretmen adaylarının hizmet öncesinde yetiştirilmesine yönelik görüşlerini tespit etmek ve sürecin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik çözüm önerileri sunabileceği düşüncesiyle önemli görülmektedir. Araştırmanın amacı öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitim süreçlerinin akademik olarak değerlendirilmesidir. Araştırma nitel araştırma yöntemleri doğrultusunda tasarlanmış bir durum çalışmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu Bayburt üniversitesi eğitim fakültesinin çeşitli anabilim dallarına görev yapan akademisyenler oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni geniş olduğu için evrenden kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılarak örneklem alma yoluna gidilmiş ve araştırmaya gönüllü olarak destek vermek isteyen 10 akademisyenle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanarak toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda akademisyenlerin herhangi bir öğretmenlik alanına tercih yapılırken nitelikli öğrencilerin bu fakülteleri tercih etmelerini sağlayacak uygulamalara ihtiyaç olduğunu, öğretmenliği girişte ve istihdamında bir koordinasyonun mutlaka bulunması gerektiğini, öğretmenlik programlarının kontenjanlarının ulusal bir çerçevede kademeli olarak azaltılması gerektiğini belirttiklerini söylemek mümkündür. Akademisyenler konuyla ilgili çözüm önerileri olarak; öğretmenlik mesleğinin teori ve uygulamayı kapsayan bir eğitim sürecini içerisinde barındırdığı için eğitim fakültelerinin bünyesinde her tür ve kademede uygulama okullarının açılması gerektiğini ve süreçte akran süpervizyon uygulaması gibi bir uygulamanın özellikle öğretmenlik uygulaması ve okul deneyimi gibi derslerde aktif bir şekilde kullanılarak öğretmen adaylarının birbirine yapıcı dönütler vermesinin ve işbirliğine dayalı öğrenmelerin daha da arttırılmasının yerinde bir karar olacağını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayları, Hizmet öncesi, Akademik değerlendirme.

FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMSEL SORGULAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Yılmaz IŞIK¹, Prof. Dr. Abuzer AKGÜN²

¹Mimar Sinan Ortaokulu, Adıyaman, 0000-0003-2424-3544

²Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 0000-0002-3966-4483

ÖZET

Bu çalışmada fen bilimleri öğretmenlerinin bilimsel sorgulamaya ilişkin görüşlerinin ve bilgi düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada açıklayıcı sıralı karma desen kullanılmıştır. Çalışma üç aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada 130 fen bilimleri öğretmenin bilimin doğasına ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Sonrasında, verilen yanıtlara göre katılımcıların düzeyi iyi, orta ve düşük olarak belirlenmiştir. Her bir kategoriden rastgele onar katılımcı seçilerek çalışmanın ikinci aşaması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında Bilimsel Sorgulamaya İlişkin Görüş Ölçeği aracılığıyla katılımcıların bilimsel sorgulama bileşenleri açısından bilgili, karmaşık, yetersiz ve net olmayan/boş düzeyleri üzerinden belirlenmiştir. Çalışmanın üçüncü aşamasında ise birinci aşamada iyi olan öğretmenlerden bilimsel sorgulama düzeyi düşük olan katılımcılar ile birinci aşamada düşük olup bilimsel sorgulama düzeyi yüksek olan katılımcılar ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Çalışma sonucunda bilimin doğası ölçeğinde iyi düzeyde olan katılımcıların bilimsel sorgulama bileşenlerinde daha bilgili oldukları görülmüştür. Ayrıca, fen bilimleri öğretmenlerinin bilimsel sorgulama bileşenlerinde genel olarak bilgili düzeyde oldukları görülmüştür. Daha özelde katılımcıların bilimsel sorgulama bileşenlerinden biri olan “Araştırma sonuçları toplanan verilerle tutarlı olmak zorundadır” alt boyutunda “yetersiz”, “bilimsel veri ile bilimsel kanıt aynı şey değildir” alt boyutunda “karmaşık”, diğer bileşenlerde ise “bilgili” düzeyde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilimin Doğası, Fen Bilimleri Öğretmenleri, Bilimsel Sorgulama

HOW TO LOOK LIKE AN ACADEMICIAN? A REVIEW ON THE ACADEMICS' AESTHETIC LABOUR

Dr. Sevgi ELMAS ATAY¹

¹ İstanbul University, School of Business, Department of Human Resource Management,

ORCID ID: 0000-0002-2238-4979

ABSTRACT

Aesthetic labour is a modern trend in work practices and workplace standards in which employees are expected to 'look good and sound right,' with emphasis on their appearance, clothes, and other embodied characteristics (Warhurst & Nickson, 2001:2). As a matter of fact that aesthetic labour in the context of academia has seldom been studied and has mostly been the subject with regard to the service, tourism, and retail industries (Brown, 2017). The academy is unique in that it does not have an obviously enforced dress code. Conservatisms that pervade more extensively and thoroughly across the contemporary university, on the other hand, exert influence and pressure (Knight et al., 2020). This impression management is especially critical for academics, since they face a variety of audiences daily, including colleagues, students, and occasionally parents or family members (Tsaousi, 2020). In this study, a literature review was conducted for the studies on how students' perceptions change according to the appearance of academicians and the aesthetic labour that academicians exert to be effective on this perception. According to the literature, it has been revealed that the aesthetic labour of the academicians affects the perception of the students, and it has been determined that the students tend to evaluate the academicians who dress more professionally (formally) rather than casually as being more competent and fairer. Similarly, academics pay attention to their appearance in order to be taken into account by their environment and be perceived as professional. Women academics in particular feel more pressure on this issue and frequently put in extra unseen labour as try to adopt and adjust their features to meet a restricted masculine ideal.

Keywords: Aesthetic labour, Academics' appearance, Student Perceptions

REFERENCES

- Brown, S. (2017). PhD Barbie gets a makeover! Aesthetic labour in academia. In *Aesthetic Labour* (pp. 149-163). Palgrave Macmillan, London.
- Knight, L., Gray, E., & Blaise, M. (2020). Powerful dressing: Artfully challenging sexism in the academy. In *Transdisciplinary Feminist Research* (pp. 43-58). Routledge.

Tsaousi, C. (2020). That's funny... you don't look like a lecturer! dress and professional identity of female academics. *Studies in Higher Education*, 45(9), 1809-1820.

Warhurst, C., & Nickson, D. (2001). *Looking good, sounding right*. London: Industrial Society.

AZERBAIJAN BAĞIMSIZLIĞINI KAZANDIKTAN SONRA NAHÇIVAN'DA YÜKSEK ÖĞRETİMİN GELİŞİMİ

Nubar Tamiraz gizi Safarlı

ORCID İD: 0000-0001-6219-4523

“Naxçıvan” Universiteti

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, bağımsızlığını yeni kazanan Azerbaycan Cumhuriyeti'nin birçok bölgesinde olduğu gibi Nahçıvan, her alanda gelişme dönemine girmiştir. Ulusal lider Haydar Aliyev'in iktidara gelmesiyle bu gelişme hızlandı. Bağımsızlık döneminde en önemli alanlardan biri eğitimdi. "Eğitim bir milletin geleceğidir. Eğitim, her devletin, ülkenin ve toplumun önemli bir yaşam ve faaliyet alanıdır. Eğitim olmadan toplum gelişemez" diyen Haydar Aliyev, görev süresi boyunca Nahçıvan da dahil olmak üzere Azerbaycan'da eğitimin gelişmesi için çok şey yaptı. Azerbaycan'da 1993 yılından bu yana izlenen iyi düşünülmüş politika sonucunda Nahçıvan'da yeni tür okullar açılmakta, yükseköğretim kurumlarının maddi ve teknik altyapısı güçlendirilerek eğitilmiş eleman yetiştirilmesi ve bilim düzeyi, eğitim ve milli istihbarat hızla artıyor. Şu anda Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'nde üç yüksek öğretim kurumu bulunmaktadır: Nahçıvan Devlet Üniversitesi, Nahçıvan Öğretmen Enstitüsü, Nahçıvan Üniversitesi. Araştırmada Nahçıvan'da faaliyet gösteren bu üç yükseköğretim kurumu, faaliyetleri ve personel yetiştirmedeki rolleri gerçeklerle anlatılmış ve analiz edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, yükseköğretim kurumları, enstitüler, üniversiteler.

Development of higher education in Nakhchivan after Azerbaijan gained independence

Nubar Tamiraz gyzy Safarli ORCID İD: 0000-0001-6219-4523

“Nakhchivan” University

As in most regions of the Republic of Azerbaijan that gained independence after the collapse of the Soviet Union, a period of development in all spheres has begun in Nakhchivan. With the coming to power of National Leader Heydar Aliyev, this development has accelerated even more. One of the areas that received the most attention during the period of independence was the field of education. "Education is the future of the nation. Education is an important sphere of life and activity of every state, country, society. Society cannot develop without education," said Heydar Aliyev, who has done a lot of work on the development of education in Azerbaijan, including Nakhchivan. As a result of the well-thought-out policy pursued in Azerbaijan, since 1993, a new type of schools have been opened in Nakhchivan, the material and technical base of higher educational institutions for the training of competent personnel is being strengthened, the level of science, education, and national intelligence increased rapidly. Currently, there are three higher educational institutions in the Nakhchivan Autonomous Republic: Nakhchivan State University, Nakhchivan Pedagogical Institute and "Nakhchivan" University. In the research work, these three higher educational institutions operating in Nakhshan, their activities and their role in personnel training were explained and analyzed based on facts.

Keywords: education, higher educational institutions, institute, university.

ÇARKIFELEK İKONOĞRAFİSİNDE YILAN MOTİFİNİN İHTİVA ETTİĞİ DOĞUM VE ÖLÜM DÖNGÜSÜNÜN DİŞİLİĞİ ÜSTÜNE

Uygar Özdemir¹

¹ Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, 0000-0002-6570-9681

ÖZET

Türk Sanatında sıklıkla başvurulan önemli süslemelerden biri olan Çarkıfelek motifi, Orta Asya mezar buluntularından Anadolu coğrafyasına kadar her yere yayılmış ve kendine pek çok kullanım alanı bulmuştur. Cami kubbelerinden, dış cephe süslemelerine, mezar taşlarından minyatürlere ve hatta şaman davullarına kadar kendini gösteren bu sembol farklı araştırmacılar tarafından çok çeşitli yorumlara tabii tutulmuştur. Bizse bu çalışmamızda Çarkıfelek simgesini kendisini çevreleyen yılan/ejder-evren motifi ile beraber ele alacağız. Kolektif bilinçte yer alan yılan simgesinin içerdiği dönüşüm, yenilenme başlıklarının anaerki dönemle paralellliğini gerek Türk gerek dünya mitlerinden alıntılarla destekleyeceğiz. Tasvirlerde evrenin dişiliğini arayarak, bilhassa doğum/ölüm, mevsim, menstruasyon gibi döngülere odaklanarak toprak ana kültü ile kozmolojik manada su ikonografisini ve bütün bu inançların çarkıfelekle bağlantısını keşfetmeye çalışacağız. İnsanoğlunun savaştığı en büyük canavar olan ölümü sonsuzluk masallarıyla nasıl alt ettiklerini ve bu sonsuzluğu da doğada ve doğumda bulduklarını göreceğiz. Bu bağlamda Çarkıfelek simgesinin su ve yılanla ilişkili olduğunu ve bu ilişkinin de dişiliği sembolize ettiği sonucuna varmayı hedefliyoruz.

Çalışmada ele aldığımız Çarkıfelek ikonunu mitlerden yola çıkarak tanımlamaya çalışırken aslında asıl hedefimiz bilincimizde nasıl bir doğa tahayyül ediyoruz ya da dünyaya ne şekillerde, hangi şemalarla bakıyoruz sorusuna cevap aramak olacak. Bilişsel devrimden bu yana insanlar topluluk halinde yaşamının yolunu, inanabilecekleri ortak bir hikâye oluşturarak bulmuşlardır ve araştırmamızın amacı bu hikâyeyi Çarkıfelek simgesi temelinde yeniden yorumlamaktır.

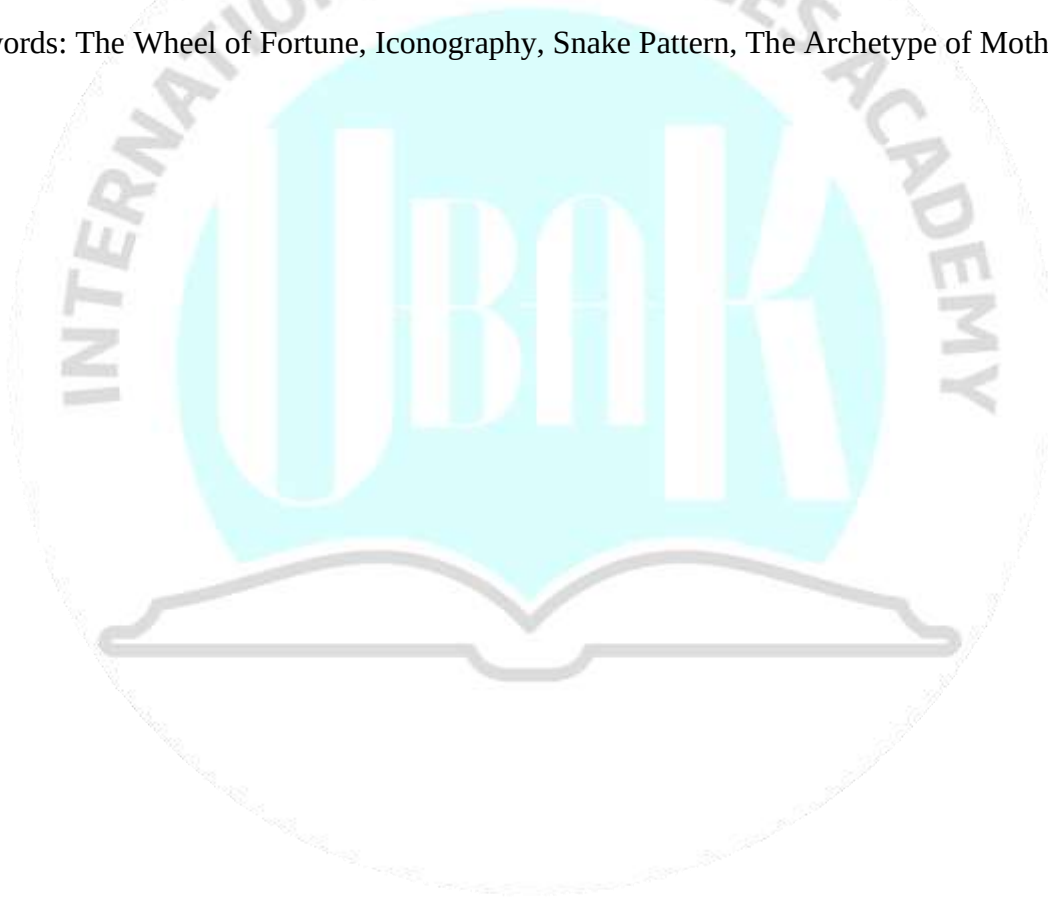
Anahtar Kelimeler: Çarkıfelek, İkonografi, Yılan Motifi, Anne Arketipi

ABSTRACT

The Wheel of Fortune pattern, which is one of the important and frequently used ornaments in the Turkish Art, has been spread from Middle Asia's tomb residuals to Anatolian geography and has found many areas of utilization for itself. This symbol, which manifests itself from mosque domes to exterior decorations, from tombstones to miniatures and even Shamans' drums, has been subjected to various interpretations from different researchers. However in this study, we are going to discuss the symbol of the Wheel of Fortune with the snake/dragon universe pattern that surrounds itself. We are going to support the parallelism of the transformation and renewal titles contained in the snake symbol that takes place in the collective consciousness with the matriarchal period with quotations from both Turkish and world's

myths. Looking for the femininity of the universe in the depictions, focusing especially on cycles such as birth/death, seasons and menstruation, we are going to try to discover the culture of mother earth with the cosmological water iconography and the connection of Wheel of Fortune with all these beliefs. We are going to see how they overcame death, the greatest monster mankind has ever fought with tales of eternity, and how they found this eternity in nature and birth. In this context, we aim to conclude that the Wheel of Fortune symbol is in fact related to water and snakes and that this relationship also symbolizes femininity. While trying to apprehend the Wheel of Fortune icon that we discussed in the study based on myths, our main goal will be to seek an answer to the question of what kind of nature do we imagine in our consciousness, or in what ways and in which schemes we look at the world. Ever since the cognitive revolution, people have found the way to live as a community by creating a common story that they can believe in and the purpose of our research is to reinterpret this story on the basis of the Wheel of Fortune symbol.

Keywords: The Wheel of Fortune, Iconography, Snake Pattern, The Archetype of Mother

YEREL GAZETELERDE HABER AJANSLARININ ETKİNLİĞİ: Konya İli Örneği**Ahmet Ataş**

(Yüksek Lisans Öğrencisi)

Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi

ORCID ID 0000-0002-0800-3447

ÖZET

XIX. yüzyılda iletişim literatürüne giren haber ajansı kavramı, günümüzde en önemli kitle iletişim araçlarından biridir. Ekonomik imkanlar ve gelişen teknoloji sayesinde daha geniş alanda örgütlenme fırsatı bulan haber ajansları, haber alma ve yayma görevini diğer kitle iletişim organlarına göre daha hızlı gerçekleştirebilmektedir. Günümüzde haber içeriği oluşturmada ulusal ve yerel basın ajanslardan faydalanmaktadır. Basında haber ajansı kaynaklı haberlerin kullanılmasının en önemli nedenlerinden biri, işletme açısından düşük maliyetle haber temin etme kolaylığıdır. İkincisi ise, muhabir/gazeteci istihdamı, büro-ofis ve işletme giderlerini sınırlandırma yani finansal açıdan tasarruf etme imkanı sağlıyor olmasıdır. Türkiye’de Anadolu Ajansı, İhlas Haber Ajansı ve Demirören Haber Ajansı kitle iletişim araçlarının kurumsal haber kaynaklarının başında gelmektedir. Sadece bu ajanslar günlük ortalama 7350 fotoğraf, 3600 haber ve 1000 görüntülü haber üretmektedir. Bu bağlamda ajansların ürettiği haberlerin yerel gazetelerde kullanımının yeterince irdelenmemiş olması bu çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır. Bu çalışmada; yerel gazetelerin ajans haberlerini kullanım sıklıklarını ortaya koyulması amaçlanmıştır. Bu bakımdan, yerel gazeteler kurumsal haber kaynaklarına göre (haber ajansı kaynaklı haberler, gazete muhabiri kaynaklı haberler, rumuzsuz ve gazetelerin ilgili servis derlemeleri vb.) incelenmektedir. İçerik analizi yönteminin kullanıldığı çalışma; kurumsal beyanlar, web sayfalarına konulan veriler, ilgili birim yöneticileriyle yapılan görüşmeler ve bazı kurumların hazırladığı üretim raporlarıyla desteklenmiştir. Bu bağlamda Konya ilinden hareketle tirajı yüksek olan Pusula, Hakimiyet, Merhaba, Konya Yenigün ve Anadolu’da Bugün gazeteleri 2022 yılı Mart ayında bir haftalık periyotla taranmıştır. İnceleme sonucunda, ekonomik sebeplerden ötürü yeteri kadar muhabir çalıştıramayan yerel gazetelerin ajans haberlerini kullandıkları, muhabir ismiyle, rumuzsuz ve derleme olarak yayımlanan haberlerin büyük bölümünün de ajans kaynaklı olduğu ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Haber Ajansı, Yerel Basın, Yerel Gazete, Ajans, Basın

HİTİT DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE KALAN MADENİ TANRI VE TANRIÇA HEYKELLERİNİN İNCELENMESİ

Burak EVREN ¹, Doç. Dr. Haldun ŞEKERCİ ²

¹ Keramika Tasarım Merkezi, 0000-0002-0768-106X

² Dumlupınar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, 0000-0002-2753-6951

ÖZET

Anadolu toprakları Taş Çağı'ndan bu yana birçok uygarlıkların ve devletlerin egemenlik kurduğu sanat ve kültür bakımından oldukça zengin topraklardır. Bu Uygarlıklar arasında Hitit Uygarlığı önemli bir yere sahiptir. Uzun yıllarca varlığını sürdürmüş, büyük bir Krallık olarak egemenliğini Anadolu topraklarında hissettirmiş ve kendinden önceki diğer devletlerinde sanat anlayışlarını, dilini, dinini ve kültürlerini de benimsemiştir. Sanata ve kültüre oldukça önem veren Hititler el sanatlarında kendilerini geliştirmiştir. Özellikle heykeller dini açıdan kutsal sayılması nedeni ile kendilerini geliştirdikleri bir sanat dalı olmuştur. Kutsal bir varlık olarak görülen bu heykellerin arasında en çok tanrı ve tanrıça heykellerine sıklıkla yer verilmiştir. Madeni olarak yapılan bu heykeller genellikle gümüş, bronz, altın ve seramik gibi malzemelerle yapılmıştır.

Eski Hitit Krallığı zamanından günümüze çok fazla madeni heykel kalmamıştır. Genellikle metal ve bronzdan yapılan bu heykeller çivi şeklindedir. Döküm yolu ile şekillendirilmiş bu heykellerin gövde kısımları yassı üst kısımları insan gövdesi alt kısımları ise çivi şeklindedir. Çivi tarafından bir yere oturarak dini ritüelleri yerine getirmek amacıyla yapılmıştır. Büyük Hitit Krallığı döneminden günümüze kalmış örneklerin çoğu bronz ve altın malzemeleri kullanılarak dökülmüş heykellerdir. Bu dönemlerde yine çivi şeklinde olan heykellerin yanı sıra direkt insan silüetinde yapılan ayaklı heykellerle de karşılaşmaktayız.

Yapılan bu araştırmada, Anadolu'da önemli bir yere sahip olan Hititlerin döneminde yapılmış ve günümüze kadar gelmiş madeni heykellerin, yapıları incelenmiş ve örneklemelerle anlatılmaktadır.

Çalışmanın materyalini Hitit döneminden kalma heykelciklerin araştırılması ve bu araştırma sonucunda elde edilen veriler oluşturmaktadır. Çalışma literatür tarama sonuçları ile karşılıklı yapılmış görüşmeler ve bütün çalışmalar dahilinde yapılan düzenlemeler sonucunda elde

edilmiş verilerle nitel yönteme dayatılmış araştırma yöntemidir. Veriler amaç doğrultusunda düzenli bir biçimde verilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda; madeni Hitit heykelleri, maden çeşitleri, yapımı, tanımı, tarihçesi, gelişim süreci ele alınmıştır. Madeni Hitit heykelleri yapımında kullanılan madenler ve üretim yöntemi detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Döneminde yapılan bu heykellerin 15 tanesi incelenmiş ve bu heykellerin üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Hititler, Heykel, Maden

ABSTRACT

Anatolian lands are very rich in art and culture, where many civilizations and states have dominated since the Stone Age. Among these Civilizations, the Hittite Civilization has an important place. It has existed for many years, has made its dominance felt in Anatolian lands as a great Kingdom, and has also adopted the understanding of art, language, religion and culture in other states before it. The Hittites, who gave great importance to art and culture, developed themselves in handicrafts. Especially because sculptures are considered sacred in terms of religion, they have become a branch of art that they have developed themselves. Among these sculptures, which are seen as a sacred entity, the most frequent statues of gods and goddesses are featured. These metal sculptures were generally made with materials such as silver, bronze, gold and ceramics.

There are not many metal statues left from the time of the Old Hittite Kingdom. These sculptures, which are usually made of metal and bronze, are in the form of nails. The body parts of these sculptures, which were shaped by casting, are flat, the upper parts are human body and the lower parts are nail-shaped. It was made by the nail to place it on a place to fulfill religious rituals. Most of the examples that have survived from the Great Hittite Kingdom are sculptures cast using bronze and gold materials. In these periods, we encounter sculptures with feet made directly in human silhouette, as well as sculptures in the form of nails.

In this research, the structures of the metal sculptures that were made during the Hittite period, which had an important place in Anatolia and survived until today, are examined and explained with examples.

The research of figurines from the Hittite period and the data obtained as a result of this research constitute the material of the study. The study is a research method based on the qualitative

method with the data obtained as a result of the interviews made with the results of the literature review and the arrangements made within all the studies. The data are given regularly in line with the purpose. In line with the data obtained; metal Hittite statues, metal types, construction, definition, history, development process are discussed. The mines used in the making of the Hittite metal statues and the production method are explained in detail. 15 of these sculptures made in the period were examined and focused on these sculptures.

Keywords: Hitites, Sculpture, Mine

SANAT EĞİTİMİNE KÜLTÜREL BOYUTTA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ**Prof. Dr. Erdem ÜNVER**

Atılım Üniversitesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
ORCID ID:0000-0003-4432-8983

ÖZET

Evren sürekli değişim ve dönüşüm süreci içinde yer almakta, insanoğlu bu süreçleri biyolojik, sosyolojik, kültürel bir varlık olarak kendine özgü bir seyirde gerçekleştirmektedir. Düşünen, algılayan, yargılayan kimliğiyle değişen şartlara uyum sağlamakta, süreçleri analiz ederek, birçok alanda değişim ve dönüşümün bilinçli nedeni olmaktadır.

Eğitimin kurumsallaşması, eğitim alanlarının çeşitlenmesi, bilginin yüce değer haline gelmesi, teknoloji ile toplumsal yaşama katılması hep bu değişim mantığına bağlıdır. Bu durum insanın varlığı sorgulama düzeyini ve bilgiye ulaşma yöntemlerini daha üst düzeylere çekmiştir.

Geçmişten bugüne mekân, zaman, araç-gereç yetersizliği ve benzeri başlıklar altında dillendirilen sanat eğitime yönelik sorunlara daha geniş bir perspektiften bakmak gerekir. Osmanlı'da Batı'ya açılma süreciyle başlayan ve hala devam eden tek yönlü etkilenmenin mantığını, toplum ve kültür ilişkisi bağlamında yeniden değerlendirme ihtiyacı vardır.

Kültürlerin etkileşimi tarih boyunca olmuştur ve devam edecektir. Bu anlamda bilim ve teknoloji gelişmiş toplumların baskın olması doğaldır. Önemli olan düşünsel ve yapısal değişimlerin, toplumun yaşam felsefesi ve algı kapasitesi içinde, taklitçiliği önleyen, toplumsal dinamiklerle çatışmadan, özgün ve yönü geleceğe bakan bir yapıya evrilmesidir.

Her şeyden önce toplum ve kültür kavramları doğru analiz edilmeli, sanat ve sanat eğitiminin önemi, toplumsal boyutta yeterli bilgi ve bilinç noktasına taşınmalıdır. Konuya bu boyutta bakıldığında kültürel değişim süreci, kültür politikaları, eğitim süreçleri, sanat eğitimcisi yeterlikleri ve 21. Yüzyıl becerilerinin sanat eğitime uyarlanması başlıkları önem kazanmaktadır. Bu konuların dışlanması, sanat eğitiminin daha çok teknik beceri ve el- göz eğitimi yönündeki işlevini ön plana çıkartır. Oysa sanat, toplumsal bilinç ve bu bilincin değişim sürecinde nasıl etkilendiğiyle ve toplumda gerçekleşen evrimin niteliği ile ilgilidir. Sanatsal birikimin ve kültürün gelişmesini sağlayan değerler toplumsal kaynaklarda gizlidir. Toplumsal algı ve duyarlıktan kopmayan, toplum için bir anlam ifade eden ve iz bırakan estetik ürünler aynı zamanda evrensel olana yönelen ürünlerdir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, İletişim, Değişim, Sanat, Sanat Eğitimi.

FoMO’NUN REKLAM SLOGANLARINDA KULLANIMI**Zeynep CEYHAN YAYLACIKLIOĞLU**

Afyon Kocatepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 0000-0001-6118-5385

ÖZET

Gelişmekte olan dünya ve teknoloji, insanların birçok yeni ürün ve hizmetle kolayca buluşmasına olanak sağlar. Tüketicinin tercihi sunulan ürün çeşitliliğinin fazla olması rekabeti de beraberinde getirir. Rekabetin fazla olduğu bu ortamda, markalar ürün ve hizmetlerini rakiplerinden farklılaştırarak tüketici çekme çabası içerisine girerler. Önemli bir tutundurma aracı olan reklam sayesinde bilinirliklerini artıran markalar rakiplerinin önüne geçebilirler. Tüketiciler açısından bakıldığında da alacakları ürün veya hizmet ile ilgili en doğru bilgiye ulaşma aracı olması nedeniyle reklamın rolü büyüktür. Buradan da anlaşılacağı gibi hem firmalar, hem de tüketiciler için reklam en önemli iletişim aracıdır. Dikkat çekici bir reklamın olmazsa olmazı etkili bir slogandır. Sloganlar doğru kullanılmalı, tüketicinin ruhuna hitap etmeli ve iletilen mesaj tüketicinin zihninde kalarak satın almayı etkilemelidir. Reklamın tüketiciye marka hakkında rehberlik etmesi reklamların olumlu yanıyken, ihtiyacı olmamasına rağmen tüketiciyi satın almaya itmesi ve gereksiz harcamalara sebep olması reklamların olumsuz etkilerindendir. Günümüzde markalar sosyal medya ve dijital alanlarda sık sık indirim ve fırsat reklamlarıyla tüketici karşısına çıkmaktadır. Bu tür reklamlar genellikle süre sınırlılığının belirtildiği reklam sloganlarından oluşur. Bu süre sınırlılığı tüketicide fırsatı kaçırma korkusu yaratarak, vakit kaybetmeden satın alma hissi uyandırır. Tüketici aslında çok da ihtiyacı olmayan bir ürünü veya hizmeti bu hisse kapılarak satın alır. Bu çalışmada, fırsatı kaçırma korkusu olarak adlandırılan FoMO yaklaşımının reklam sloganlarında kullanımı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Reklam, Slogan, FoMO**THE USE OF FoMO IN THE ADVERTISING SLOGAN****ABSTRACT**

Developing World and technology provide an easy access to many products and service for humans. Variety of products consumers can prefer leads to rivalry. In this rivalry occasion, marks are in a struggle for having the ear of consumers by diversifying their products and services from others. Marks winning much more fame via advertisement which is remarkable for being known can get ahead of rivals. Advertisement is of capital importance in that it is a truest means of getting information about product or service from the point of consumers. As is efficient catchline is a must for a striking advertisement. Catchlines must be used properly, they must appeal to souls of consumers and given messages should affect purchase by being imprinted on consumers minds. Guiding consumers about marks is the positive side of advertisements while cranking consumers up for purchasing even though they don't need and causing unnecessary expense are negative sides. Nowadays marks come knocking on

consumers door with very often discount and opportunity advertisements in social media and digital area. This kind of advertisements frequently contains catchlines expressing time limit. Time limit stirs consumers to buy without loss of time because it makes consumers feel like they'll miss the opportunity. Actually consumer buys product or service while they don't need so much due to this feeling. In this work, usage of FoMO approach called fear of missing opportunity is analyzed in catchlines.

Key Words: Advertisement, Catchline, FoMO.

MƏKTƏBƏQƏDƏR YAŞLI UŞAQLARLA OYUNLARIN TƏŞKİLİ ZAMANI İNKLÜZİVLİYİN TƏŞKİLİ.

Pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, müəllim Əliyeva Vüsalə Sərdar qızı

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti, Məktəbəqədər təhsil fakültəsi

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2998-0543>

ÖZET

Məktəbəqədər yaşlı uşaqlar üçün oyunun təşkili prosesi əvəz olunmaz hesab olunur. Lakin bu proses heçdə asan deyildir. Oyunların təşkili zamanı bütün uşaqların iştirakı və əlçatanlığın olması, davranışın idarə edilməsi planının hazırlanması ilə başlayır. Beləki qrupda olan bütün uşaqların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq inklüziv bir planının hazırlanmasının bir sıra tələbləri vardır. Bu tələblərə əməl edərək oyunun təşkilində inklüzivlik təmin olunmuş olacaqdır. Oyunun növündən asılı olaraq qrupun ehtiyaclarını həyata keçirə biləcəyiniz bir neçə fərqli davranış idarəetmə planının hazırlanması nəzərdə tutulmalıdır.

Məktəbəqədər yaşlı uşaqlar üçün oyunun təşkilində inklüzivlik böyüklər ilə birgə fəaliyyət kimi həyata keçirilə bilər. Uşaqların müstəqil oyunlarında inklüzivliyin təmin olunması üçün qaydalarla uyğunlaşmalar aparılmalıdır. Oyun prosesində inklüzivlik olduqda oyunun məqsədləri iştirak edən hər bir uşaq üçün əlçatan olur.

Oyun prosesində inklüzivliyin təşkili üçün aşağıdakı tələblərə əməl olunması vacib hesab olunur:

1. Seçilmiş oyun bütün uşaqların ehtiyacına və oyun imkanlarına uyğun olmalıdır;
2. Oyunun qaydalarında akkomadasiya aparılmalıdır;
3. Ehtiyac olduqda oyunda modifikasiyalar olmalıdır;
4. Oyunun izahında audio, vizual, bədən kinestik, məntiqi, şifahi dərkətmə üsulları nəzərə alınaraq təmin olunmalıdır.

Oyunda inklüzivliyin olması üçün qrup otağında oyun guşəsinin yaradılması və müxtəlif oyuncaqlarla təmin olunması vacib hesab edilir. Onların mövzusu uşaqların ətrafdakı dünya haqqında təəssüratlarından asılıdır. Uşaqlar ətraf mühitin obyektləri, nəqliyyat, heyvanlar ilə tanış olurlar. Uşaqların ilk oyunları üçün oyuncaqların məcazi həlli fərqli ola bilər. Oyuncaqlar realist, süjetli, simvolik olaraq bölünür. Uşaqlarla işləyərkən oyun mühiti sabit olsa belə əsasən oyun elementlərini saxlamaqla tərbiyəçi tərəfindən zamanla uyğunlaşmalar aparılmalıdır.

Açar sözlər: inklüzivlik, əlilliyi olan uşaqlar, oyunun təşkili, məktəbəqədər yaşlı uşaq.

Anahtar kelimeler: kaynaştırma, engelli çocuklar, oyun organizasyonu, okul öncesi çocuklar.

Key words: inclusion, children with disabilities, play organization, preschoolers.

